

శ్రీ రస్తు

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణేనమః

వ్యవసాయ ముఘాత్తదర్పణము

వ్యవసాయ సామెతలు 601

గ్రంథ సంఘాత

నేదునూరి గంగాధరము

యస్. అప్పలస్వామి అండు సన్ను వారించే

కాపీరైట్ హక్కును పొంది

ప్రకాశకులు :

సి.వి.కృష్ణా బుక్ డిపో,

19/99. అమ్మస్ కోవిల్ పీఠి,

వాల్తాక్కు రోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.1.

(రిజిస్టర్డ్ కాపీరైట్)

దీనివల

1956

[1-0-0

శ్రీ ర స్తు విషయసూచిక

—: * :—

విషయము	పుట
పండితాభిప్రాయము	6
మనవిమాటలు	7
27 నక్షత్రముల స్వభావ సారిణి	8
సంయుక్త నామనక్షత్రములు	9
నక్షత్రపాదరాసులు	9
12 రాసుల స్వభావసారిణి	10
9 గ్రహముల స్వభావసారిణి	11
తారాబలము	12
ప్రార్థన	13
వ్యవసాయ ప్రశంస	14
60 సంవత్సరములు, వాటిఫలములు మాసములు, ఋతువులు, కాలములు	14
అయనములు	18
పక్షములు	18
తిధులు	19
పంచపర్వములు	19
తిధులకు సంజ్ఞలు	19
వారములు - విశేషాంశములు	19
యోగములు	20
గౌరీపంచాంగము	20
యజమాని సేవకుని అచ్చుబాటు	21

విషయము	పుట
ఆర్వణము	21
స్వామ్యార్వణము	22
దాసీచక్రము	22
ద్రవ్యప్రయోగమునకు	23
విత్తనములు కట్టుటకు	23
గింజలరాసి కొలుచుటకు	23
ఋణము చేయుటకు	23
భూమి క్రయవిక్రయములకు	24
భూసంపాదన	24
పరుపూతకు	25
పశుప్రవేశమునకు	25
పశువులను కట్టుటకు	25
మహిషములను కట్టుటకు	26
పశువులను కొనుటకు వెళ్ళుటకు	26
పశుక్రయమునకు	26
పశువులను విక్రయించుటకు	26
గోవులకు బాయికట్టుటకు-చల్ల స్థంభము పాతుటకు	27
పశుశాల నిర్మాణమునకు	27
గిత్తలను కొత్తగా నలుపుటకు	28
గేదెపోతులను నలుపుటకు	28
కొత్తభూమిలో పనిప్రారంభమునకు	28
హలచక్రము	29
తిథివారనక్షత్రఫలము	29
విత్తనములు చల్లుటకు బీజఫణిచక్రము	30
చక్రఫలము	30
బీజావాపనమంత్రవిధి	31

విషయము	పుట
* విత్తనములు చల్లుటకు తిథివారనక్షత్రములు	31
• విత్తనములు చల్లుటకు లగ్న ఫలము	32
వివిధవిత్తనములు చల్లుటకు వారలన్న ఫలములు	33
సెనగ, గోధుమ, కంది, విత్తనములు చల్లుటకు	34
సకల ఫలవృక్షములు నాటుటకు	34
వృక్షచ్ఛేదనమునకు	35
సర్వతోటలు వేయుటకు	35
చెఱుకుతోటలు వేయుటకు	35
రేగు, అరటి, పనస, మామిడితోటలు వేయుటకు	35
వంగతోట వేయుటకు	36
అంట్టుకట్టుటకు	36
పాదులు పెట్టుటకు	36
చెట్టుపాతుటకు	37
పోగాకుతోటలు గంజాయితోటలు వేయుటకు	37
ఉల్లి, కంద, తోటలు వేయుటకు	38
ప్రత్తిపైరునకు	38
ఖర్జూర, పోక, కొబ్బరితోటలు వేయుటకు	39
సస్యములు చిత్తపట్టకుండుటకు	39
బెదురుకొయ్యకు	39
చేలకాపునకు	40
చేనుపొలిచేయుటకు	40
చేనుకొలతకు, కుప్ప వేయుటకు	41
కుప్పలు నూర్చుటకు	41
నూర్చినగింజలు తెచ్చుటకు	42
గింజలను పాతరలో పోయుటకు	42
ధాన్యము దంచుటకు	42

నిఘంటుము.	పుట
క్రొత్త ప్రాంతముల పేర్లు.	42
భావ్యము, అస్యము.	43
పాదాలనుండి ప్రాంతములను పేర్లు.	43
గానుగ, బంగళ, పుగ్గాయలు.	43
పరిమితి ఎత్తులు.	44
క్రొత్త ప్రాంతముల పేర్లు.	44
రాశిగొలతకు ప్రాంతముల పేర్లు.	45
వాపీకూపాదుల పేర్లు.	45
నిర్మాణఫలము.	46
తటాక, పరిపరింధ, ముహూర్తములు.	46
స్థలపరీక్ష.	47
తటాక, వాపీ, ఆకారనిర్మాణఫలములు.	48
తటాకనిర్మాణము.	48
గట్లమీద చెల్లునాటుట.	49
నడబావి నిర్మాణము నిశేషము.	49
ఉద్యానవన నిర్మాణము.	50
ఆరంభముపూర్తములు.	50
ఎట్టిజలమునైనను, మధురజలము చేయుట.	50
వ్యవసాయ సామెతలు.	51

వి. వ. సూ. చి. క

సంపూర్ణము

పంథితాభిప్రాయము

(శ్రీ) నేమనుచి గంగాధరము? రిచే సుయమమున యీ వ్యవసాయము హూర్తనర్పణను గ్రహించుటయును నేను సంగ్రహముగా చదివి చాలా సంతోషము పొందితిని. యీ గ్రంథములో రైతులకు వ్యవసాయమునకు ముఖ్యముగా సూచించుచున్న పాఠములు ఏకాలమునకు ఏకర్మను చేసినవారికి అనుకూల ఫలదాయకై బహుద్రవ్యలాభములకు పశువృక్ష సస్యాదులకు సమృద్ధిగలిగి సుఖములభించునో అట్టి కాలములను వ్యవసాయావసర ప్రతి ముఖ్యకార్యమునకు శుభకాల ముహూర్తాదులను వివరించి వ్రాసియున్నారు. యీ గ్రంథము వ్యవసాయమునకు పయోగించుటలో అమోఘమై వ్యవసాయదారులకు సుఖసంపదలతో నెల్లప్పుడు సుఖవంతులనుగా చేయుననుట అతిశయోక్తిగాదు.

ఇందులో నుదహరించిన ప్రకారము పశువులను కట్టుటకు హల కర్మకు బీజావాపనమునకు యీ మొదలగు అనేక విషయములకు హితమును చేకూర్చు కాలముల నుదహరించి జనలను ధనధాన్యాదులతో సుఖిక్షవంతులనుచేయు యీ గ్రంథమును రచించిన (శ్రీ) గంగాధరము గారు వ్యవసాయదారులకు వ్యవసాయఫల మనుభవించు సర్వజనానీకమునకు అభినందనీయులై యున్నారు. ఈ గ్రంథము ప్రస్తుతముగోని పండితు లెవ్వరున్న యింత విమర్శించి వ్రాసియుండలేదు. ఈ గ్రంథము ప్రజలందరిచేత మన్నింపబడునని విశ్వసించుచున్నాను.

ఇట్లు

“దైవజ్ఞ”

మధుర కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

మనవి మాటలు

శాస్త్రాభిమానులారా! వసుస్థానములు.

ఆర్యులారా!

ధివశానములు వసుస్థానములను, మన విద్యుత్తులమునందు ప్రాచీనములగును. వసుస్థానములను పరిగించి వివిధ శాస్త్రములను విద్యుత్తులములు రానురాను లభ్యురూపములు దాల్చినవి.

అట్టి శాస్త్రములు చాలనిది. మనకును విద్యుత్తులములు విద్యుత్తులముల కంటె బాగులలో నున్న పేకాని; మామూలు ప్రజానీకమున కంటె బాగులలోలేవు.

ప్రపంచమునకు జీవనాధారమైనది వ్యవసాయము. ఇట్టి పవిత్ర పరితమగు యాగ్యునికి మంచి చెడ్డలను నిర్ణయించుచు ప్రాచీనులు కొన్ని సూక్తులను రచించిరి. అయ్యవి వివిధ గ్రంథాంతర్భూతములై యున్న పేకాని, ప్రత్యేకించిలేవు.

“లోకమునకు వెన్నెముక యనదగిన రైతునకు యాసూక్తు లావశ్యకములేకదా? యిట్టి ఋషిప్రోక్తములను, ఏర్పిక్కుర్పి రైతు లోకమున కంటె బాగులలో” నని వసుప్రోత్సహించిన శ్రీ యస్. ఆప్పలస్వామిగారు ధన్యులు.

నేను నాశక్తిస్థానములను యావ్యసాయ మునూర్తదర్పణ మును దీని కనుబొందుగా వ్యవసాయ సామెతలను యాగ్రంథరూప ముగా రచించుచు యున్నాడను. అనుకరణ గ్రంథకారుల అభిమతి త్యములను బట్టి కొన్నిటికి మూలశ్లోకములను పేర్కొనలేదు.

ఇదలి నాభాగ ప్రపంచములను, విజ్ఞులు తెలియపర్చినచో ద్వితీయ ముద్రణమునందు, సవరించుకొనినది యందుమూలముగా వందనము లాచరించుచున్నాడను.

విద్యుత్తున విధేయుడు
నేను మారి గంగాధరం

క్ర.సం.	నామనక్షత్రము	నక్షత్రము	స్వభావము	గణము	యోని
1	2	3	4		
1	చూ చే చో లా	శిశ్మ	క్షీప్ర	దేవ	అశ్వము
2	చీ లూ లే లా	భాగ	క్షీప్ర	మానుష	గజము
3	ఆ ఊ ఊ లా	కృత్తిక	క్షీప్ర	రాక్షస	మేషము
4	ఓ వా వీ పూ	రోహిణి	స్థిర	మానుష	సర్పము
5	చే వో కా క	మృగశిర	మృదు	దేవ	సర్పము
6	కూ ఖ జ చ్చా	ఆరుద్ర	దారుణ	మానుష	శ్వనము
7	కే కో ఖా హి	పునర్వసు	చర	దేవ	మార్జాలము
8	హూ హే హో డా	పుష్యమి	క్షీప్ర	దేవ	మేషము
9	ఊ డూ డే ణో	ఆశ్లేష	దారుణ	రాక్షస	మార్జాలము
10	మూ మీ మూ మే ప ఖ		క్షీప్ర	రాక్షస	మూషకము
11	మో టా టీ టూ పుబ్బ		క్షీప్ర	మానుష	మూషకము
12	ఓ టో పా పి	ఉత్తర	స్థిర	మానుష	గోవు
13	పూ వం కా థా	హస్త	క్షీప్ర	దేవ	మహిషము
14	పే పో రా రీ	చిత్త	మృదు	రాక్షస	వ్యాఘ్రము
15	రూ రే రో తా	స్వాతి	చర	దేవ	మహిషము
16	తీ తూ తే తో	విశాఖ	మిత్ర	రాక్షస	వ్యాఘ్రము
17	నా నీ నూ నే	అనూరాధ	మృదు	దేవ	మృగము
18	నో యా యాయూ	జ్యేష్ఠ	దారుణ	రాక్షస	మృగము
19	యే యో బా బీ	మూల	దారుణ	రాక్షస	శ్వనము
20	బూ థా భా థా	పూషా	క్షీప్ర	మానుష	మర్కటము
21	బే బో బా జి	ఉత్తరా	స్థిర	మానుష	మర్కటము
22	జూ జే జో ఖా	శ్రవణ	చర	దేవ	మర్కటము
23	గా గీ గూ గే	ధనిష్ఠ	చర	రాక్షస	సింహము
24	గో సా సీ సూ	శతభిషం	చర	రాక్షస	అశ్వము
25	సే సో దా దీ	పూర్వాభా	క్షీప్ర	మానుష	సింహము
26	దు శ్మం ఝ థ	ఉత్తరాభా	స్థిర	మానుష	గోవు
27	దే దో చా చి	రేవతి	మృదు	దేవ	గజము

సంగయుక్త నామనక్షత్రములు

కృష్ణడనుపేరు మృగశిర సి వ పాదము, హృష్ణుడు స్వాతి 1 వ పాదము, శ్రీధరుడు చిత్త 4 వ పాదము. తేజ్రాపాలుడు హస్త 2 వ పాదము, జ్ఞానుడు ఆరద్ర సి వ పాదము, భీముడు మూల సి వ పాదము, తేనుము పునర్వసు 1 వ పాదము, ఫణి ఉత్తర 1 వ పాదము, ద్రోణ ద్రాపది స్వాతి సి వ పాదము, యుల్లస, గూచన, యగ్ని, వరుసగా మూల 1, 2, 3, 4 వ పాదములు.

నక్షత్ర పాద రాసులు

ప్రతి నక్షత్రము 4 పాదములుగల్గి యుండును. అట్టి పాదములు తొమ్మిదయినచో ఒక రాశియగును. 27 నక్షత్రములు 108 పాదములు 12 రాసులు అగును.

అశ్విని 4		మృగశిర 2		మఖ 4	
భరణి 4	1 మేషం	ఆరద్ర 1	3 మిథునం	పుబ్బ 4	5 సింహం
కృత్తిక 1		పునర్వసు 3		ఉత్తర 1	
కృత్తిక 3		పునర్వసు 1		ఉత్తర 3	
రోహిణి 4	2 వృషభం	పుష్యమి 4	4 కర్కాటకం	హస్త 4	6 కన్య
మృగశిర 2		ఆశ్లేష 4		చిత్త 2	
చిత్త 2		మూల 4		ధనిష్ఠ 2	
స్వాతి 4	7 తుల	పూ॥షా॥ 4	9 ధనస్సు	శతభిషం 4	11 కుంభం
విశాఖ 3		ఉ॥షా॥ 1		పూ॥భా॥ 3	
విశాఖ 1		ఉ॥షా॥ 3		పూ॥భా॥ 1	
అనురాధ 4	8 వృశ్చికం	శ్రవణం 4	10 మకరం	ఉ॥భా॥ 4	12 మీనం
శ్రేష్ఠ 4		నిసిష్ఠ 2		రేవతి 4	

పుట్టిన నక్షత్రములను జనన నక్షత్రములనియు, పేరు మొదటి అక్షర నక్షత్రములను నామనక్షత్రములనియు, సూర్యసంచార నక్షత్రములను కార్తులనియు, చంద్రసంచార నక్షత్రములను నిత్యనక్షత్రములనియు చెప్పుదురు.

12 రాసుల స్వభావసారిణి

సంఖ్య	రాశి పేరు	స్వభావము	ఆధిపత్య గ్రహములు
1	మేషము	చరము	కుజుడు
2	వృషభము	స్థిరము	శుక్రుడు
3	మిథునము	ద్విస్వభావము	బుధుడు
4	కర్కాటకము	చరము	చంద్రుడు
5	సింహము	స్థిరము	రవి
6	కన్య	ద్విస్వభావము	బుధుడు
7	తుల	చరము	శుక్రుడు
8	వృశ్చిక	స్థిరము	కుజుడు
9	ధనస్సు	ద్విస్వభావము	గురుడు
10	మకరము	చరము	శని
11	కుంభము	స్థిరము	శని
12	మీనము	ద్విస్వభావము	గురుడు

9 గ్రహముల స్వభావసారాంశ

సంఖ్య	గ్రహము పేరు	స్వత్యేత్రము	మూలత్రికోణములు	శత్రులు	మిత్రులు	సఖులు
1	సూర్యుడు	సింహము	సింహము	శనిశుక్రము	చంద్రకుజగురు	బుధ
2	చంద్రుడు	కర్కాటకం	వృషభము	చంద్రుడు	రవిబుధ	కుజశుక్రగురుశని
3	బుధుడు	కన్యమిథునములు	కన్య	బుధశుక్ర	శుక్రరవి	కుజగురుశని
4	గురుడు	ధనుర్మీనములు	ధనుస్సు	బుధ	గురురవిచంద్రులు	శని
5	కుజుడు	మేషమీనములు	మేషము	రవిచంద్ర	శనిబుధ	శుక్రశని
6	శుక్రుడు	వృషభతలములు	తల	రవిచంద్ర	శుక్రబుధ	కుజగురు
7	శని	మృగశిరములు	గుంథము	రవిచంద్రకుజ	శుక్రబుధ	గురు
8	రాహు	కన్య	కర్కాటకము	రవిచంద్రకుజ	శుక్రశని	గురుబుధ
9	కేతువు	మీనము	మృగశిరము	శుక్రశని	రవిచంద్రకుజ	గురుబుధ

తారాబలము

నానునక్షత్రముగాని, లేక జన్మనక్షత్రముగాని, మొదలుకొని, నిత్యనక్షత్రమువరకు గణించి, ఆసంఖ్యను 9 చే భాగింపగా మిగిలిన శేషము తారయనబడును. సున్న వచ్చినచో 9 ద్రవ తారగా గ్రహింపవలెను. తారాబల వివర మీక్రింది చక్రమును చూడుడు.

క్ర. సం.	తార నామము	ఫలము	తారాధి పక్షాలు	అధిపతి ఫలములు	వాహన ములు	వాహన ఫలములు	దోషభుడియలు	దోషశాంతికి దానములు
1	జన్మ తార	దేహనాశనము	రవి	తాపము	నెమలి	మనస్తాపము	3వపాదం 5గడియలు	శాకము
2	సంపత్	సంపద	చంద్రుడు	లాభము	అశ్వము	అరాగము	శుభము	"
3	విపత్	దరిద్రము	రాహు	క్షీతి	మేషము	కలహము	1వపాదం 10గడియలు	గుడము
4	క్షేమ	క్షేమము	గురు	ధృతి	గజము	లక్ష్మీప్రాప్తి	శుభము	"
5	ప్రత్యక్	కార్యనాశనము	కేతు	లయము	వాయునము	కార్యనాశము	4వపాదం 5గడియలు	అవణము
6	సాధన	కార్యసాధనము	చంద్రబుధుడు	క్షీతి	జంబుకము	సుఖము	శుభము	"
7	వైధన	మరణము	శని	హని	సింహము	రణభయము	2వపాదం 11గడియలు	నతిలకాంచనం
8	మిత్ర	సౌఖ్యసంపత్తులు	శుక్ర	మోదము	గరుడ	సుఖము	శుభము	"
9	రమమిత్ర	సుఖలాభములు	కుజ	మృత్యువు	హంస	కార్యవికలము	శుభము	"

హరిహర పారణ్య గచ్ఛేభ్యోనమః

(శ్రీ) శారదాంబాయైనమః

అస్మద్గురుబృందపాదార విందాభ్యాం ప్రణమిః

వ్యవసాయ ముహూర్తదర్పణము

—: * :—

ప్రార్థన

శ్లో॥ రామాద్యాచయ మేదిసీమ్,
ధనపతే బీజం బలాల్లాంగలమ్
ప్రేతేశాన్మహిషం తదాస్తి
వృషభం పాలం త్రిశూలం కురు
శక్తానాంత వచాన్నధాన కరణే
గోరక్షణౌ షణ్ముఖః ।
ఖన్నాహం హరభిక్షయా ।
కర కృషిగౌరీవచః పాశునః ॥

తా॥ సర్వలోక ప్రదాయినయగు, (శ్రీ) పార్వతీదేవి ఈశ్వరునిఁ జూచి “నాథా! పరశురాముఁడు భూమినిచ్చును, కుబేరుఁడు విత్తనముల నిచ్చును, బలరాముఁడు నాగలినిచ్చును, సీత్రీశూలము కఱుగోలగా వేయవచ్చును. నీవడిగిన చో యముఁడు దున్నపోతునిచ్చును. దానికి జతచేయుటకు మనయెద్దు పనికివచ్చును. నేను చేనులోనికి యన్నము తెచ్చెదను. కుమారస్వామి పశువులను కాయును. కావున, నాకు సరి వారిలో నవ్వలూటలుగల సీభిక్షాటన వృత్తి మానివేయుము. వెంటనే ప్రయత్నించి వ్యవసాయమును చేయుము.” అని భర్తను హెచ్చరిం చెడి లోకమాతయగు గౌరీదేవి రక్షించునుగాక.

వ్యవసాయ ప్రశంస

వ్యవసాయవృత్తి సర్వదేశములందును, సర్వజనాంగముచేతను, సర్వకాలములందును, సర్వవిధముల సంస్తుతింపఁబడినది. “ధాన్య లక్ష్మీతో ధనలక్ష్మీ ఓపదు” ఈ సామెత మన తెలుఁగు దేశమున వాడబడుచున్నది.

“తల్లి పెంచగవలయు । ధరణిపెంచగవలయు”

“తల్లి యిచ్చినపాలుకన్న । ధరణిపెంచగవలయు”

ఈ ఆర్యోక్తులు కృషియొక్క ప్రఖ్యాతిని ప్రకటించుచున్నది.

ఇతర వృత్తులకన్న, వ్యవసాయము మిక్కిలి మంచిది.

“కృషితోనా స్తి దుర్భిక్షం । జపతోనా స్తి పాతకమ్”

పై సంస్కృతలోకోక్తి ప్రకారం, కృషివలన కఱుపు లుండవు. కఱుపులేని దేశమునందు ప్రజలు సుఖజీవనము గడుపుదురు.

సర్వప్రపంచమునకు జీవనాధారమైన యీ పవిత్రవృత్తికి శుభా శుభములను ప్రాచీన మహర్షులు రచించియున్నారు. అట్టి ప్రాచీన రచనలనుండి—వ్యవసాయమునకు కావలసిన ముహూర్తములను— సేకరించి, “వ్యవసాయ ముహూర్తదర్శనము” అను పేర దీనిని—రచి యించి యున్నాడను.

(4) 60 సంవత్సరము—వాటిఫలములు (రెట్టమతశాస్త్రము)

1 ప్రభవ—పంటలు తగుమాత్రము పండును. కొఱ్ఱలు, రాగులు, మినుములు సంపూర్ణముగా పండును. వానలు తక్కువ.

2 విభవ—కొలదివర్షము కురియును. వెల్లిపైరులు ఫలించును. పశువులు ఔషధముగా నుండును.

3 శుక్ల—వాసలు సమృద్ధిగా నుండును, పంటలుబాగుగా పండును.

2 బహుళ పక్షము 15 దినములు చీకటిగాలది.

పక్షమున 15 తిథులుండును.

తి థు లు

1 పాడ్యమి 2 విదియ 3 తదియ 4 చవితి 5 పంచమి 6 షష్ఠి
7 సప్తమి 8 అష్టమి 9 నవమి 10 దశమి 11 ఏకాదశి 12 ద్వాదశి
13 త్రయోదశి 14 చతుర్దశి 15 పూర్ణిమ 30 అమావాస్య

పంచపర్వములు

కృష్ణాష్టమి, చతుర్దశి, పూర్ణిమ, అమావాస్య, సంక్రాంతి

తిథులకు సంజ్ఞలు

1—6—11 నంద తిథులు

2—7—12 భద్ర తిథులు

3—8—13 జయ తిథులు

4—9—14 రిక్త తిథులు

5—19—50 పూర్ణ తిథులు

వారములు విశేషాంశములు

వారములు	రాహు కాలము	గుళిక కాలము	వారశూల	వర్ష కాలము	దుర్ముహూ ర్తములు
1 ఆదివారము	౨౬	౨౨౪	పడమర	౧౪	౧౪-౦
2 సోమవారము	3౪	౨౮౪	తూర్పు	౮	౮-౨౨
2 మంగళవారము	౨౨౪	౧౫	ఉత్తరము	౧౨	౪-౨౦
4 బుధవారము	౧౫	౧౧	ఉత్తరము	౧౨	౪-౦
5 లక్ష్మీవారము	1౮౪	2౪	దక్షిణము	౨౨	౬-౧౨
6 శుక్రవారము	౧౧	3౪	పడమర	౧౫	౮-౪
7 శనివారము	2౪	౦	తూర్పు	౮	౨-౧

వివరము:—ఈ చక్రములో చూపబడిన కాలమునను పైన 3-4 గడియలు ఆయాదోష కాలములు వ్యాపించి నుండును. రాహు కాలములో శుభములు, గుళిక కాలములో అశుభములు చేయరాదు.

27 యోగములు

1 విష్ణుభంగము 2 ప్రీతి 3 ఆయుష్మాన్ 4 సౌభాగ్యము
5 శోభనము 6 అతిగండము 7 సుక్ష్మము 8 ధృతి 9 శూలము
10 గండము 11 వృద్ధి 12 ధృవము 13 వ్యాభూతము 14 హర్షణము
15 వజ్రము 16 సిద్ధి 17 వ్యతీపాత్ 18 పరియాన్ 19 పరిఘ
20 శివము 21 సిద్ధము 22 సాధ్యము 23 శుభము 24 శుభ్రము
25 బ్రహ్మము 26 వింద్రము 27 వైధృతి.

గౌరీపంచాంగము

ఆదివారము లగాయిత శనివారమువరకు దివారాత్రములు 16 కాలములు కాలము ఒకటికి 1—30 నిమిషములుగా విభజింపఁబడినది. చుంచి కాలమునందు తాము తలబెట్టిన పనులు చేర్చవచ్చును. రాహుకాల, గుళికకాల, వారదుర్దుహార్త, నిర్జిఘడియలు విడిచి పెట్టవలెను.

ఇది గౌరీదేవికి చెప్పబడిన పవిత్రమైన పంచాంగము.

పగటి ముహూర్తములు

భాగములు	ఆది	సోమ	మంగళ	బుధ	గురు	శుక్ర	శని
1	ఉద్యోగం	అమృతం	రోగం	విషం	ఉద్యోగం	రోగం	విషం
2	లాభం	విషం	ఉద్యోగం	అమృతం	విషం	జ్వరం	అమృతం
3	విషం	ఉద్యోగం	జ్వరం	శుభం	జ్వరం	అమృతం	జ్వరం
4	అమృతం	లాభం	లాభం	ఉద్యోగం	లాభం	కలహం	ఉద్యోగం
5	శుభం	జ్వరం	అమృతం	రోగం	అమృతం	లాభం	శుభం
6	ధనం	అమృతం	ఉద్యోగం	శుభం	విషం	శుభం	లాభం
7	ఆదాయం	ఆదాయం	విషం	ధనము	కలహం	ధనం	ధనం
8	విషం	ధనం	లాభం	అమృతం	జ్వరం	అమృతం	లాభం

రాత్రి ముహూర్తములు

1	శుభం	రోగం	జ్వరం	లాభం	శుభం	అమృతం	విషం
2	అమృతం	లాభం	ఉద్యోగం	రోగం	రోగం	జ్వరం	ఉద్యోగం
3	జ్వరం	ఉద్యోగం	కలహం	విషం	కలహం	కలహం	శుభం
4	రోగం	ధనం	లాభం	ఉద్యోగం	లాభం	లాభం	అమృతం
5	కలహం	రోగం	రోగం	జ్వరం	ఉద్యోగం	శుభం	కలహం
6	లాభం	అమృతం	లాభం	లాభం	జ్వరం	ధనం	రోగం
7	ఉద్యోగం	విషం	ఉద్యోగం	ధనం	లాభం	అమృతం	అమృతం
8	రోగం	జ్వరం	ధనం	లాభం	ఉద్యోగం	విషం	లాభం

యజమాని—సేవకు—అచ్చుబాటు

శ్లో॥ ఈశాఖ్యభాది పరిచారిక నామభాతం సంగుణ్యవేద గుణితం
గిరిభాగశేషం, అర్ధంత దైవవిపరీత కృతం దుణస్యా
రాజ్జోర్ధన స్తదివ సేవకనామ భాది

(ముహూర్త సుధాసార సంగ్రహము)

* తా॥ అధిపతియొక్క నామనక్షత్రము లగాయిత సేవకుని నామనక్షత్రమువరకు లెక్కించి, ఆసంఖ్యను నాల్గుచే గుణించి, దానిని యేడుచే భాగింపగా మిగిలిన సంఖ్య ధనమగుచు మఱియు, సేవకుని నామనక్షత్రము లగాయిత యజమాని నామనక్షత్రము వరకు లెక్కించి, ఆసంఖ్యను నాల్గుచే గుణించి, దానిని యేడుచే భాగింపగా మిగిలిన సంఖ్య ఋణమగుచు ధనము హెచ్చుగానున్న మేలుకలుగుచు ఋణ హెచ్చుగానున్న లాభము.

అ ర్వ ణ ము

శ్లో॥ శీఘ్రేపంచసుఖార్థ లాభః పునశ్చం త్రిణ్యసనేర్ధాపహం పంచర్షం |
హృదయేర్ధ ధాన్యమఖిలం దారిద్ర్యమం ప్రహోశ్యవత్
పృష్ఠేకం తనునాశనం శుభకరం నాభాతు చత్వారిచ |
గుహ్యేమరణం తదైక మశుభం లింగేవదంతి క్రమాత్ ॥

(ముహూర్తసుధాసార సంగ్రహము)

రైతునకు పాలికాపునకును, భూభామండునకు సేద్యగానికిని, పెట్టుబడిపెట్టేవానికి పుచ్చుకొనేవారికిని, గ్రామమునకు—గ్రామములో నివసింప నెంచినవారికిని ఈ అర్చణము చూడవచ్చును.

'తా॥ నరాకారముగా నొక బొమ్మవ్రాసి, సేవకుని నామనక్షత్రము లగాయిత్రు యజమాని నామనక్షత్రమువరకు యీ క్రింది విధముగా లిఖించి ఫలముల నెఱుంగవలెను. శిరస్సున 5 శుభము, ముఖమున 3ి అర్ధనాశనము హృదయమున 5 ధనధాన్యలాభము, పాదముల 6 దరిద్రము, పృష్ఠమున 1 మృత్యువు, నాభియందు 4 సంపద, గుహ్యమున 1 మరణము, లింగమున 1 అశుభము—ఈవిధముగా ఫలముల నెఱుంగవలెను.

స్వామ్యార్చణము

యజమాని నామనక్షత్రరాశి మొదలు, సేవకుని నామనక్షత్రరాశివరకు లెక్కించి, 1, 5, అయినచో బంధురక్షకుడు, 3ి, 7, 11 పోవకుడు, 2, 6, 10 ఉపేక్షకుడు, 4, 8, 12 ఘాతకుడు అని తెలియవలయును. (ముహూర్త ఫల సర్వస్వము)

దాసీచక్రము

స్త్రీరూపన రాకార చక్రము లిఖించి, దాసీనక్షత్రము మొదలు, యజమాని నక్షత్రమువరకు గణన సేయగా శిరమున 3ి లాభము, ముఖమున 3ి హాని, తరువాత 2 యజమానికి హాని, మెడయందు 5 పుష్టి, హృదయమున 7 హాని యోని 1 తిరస్కారము, పాదముల 3ి + 3ి యజమానికి ధనలాభము.

సేవకుడు యజమానివద్దకు పోయినపుడు సేవకుని నక్షత్రము మొదలు యజమాని నక్షత్రమువరకును, యజమాని సేవకునివద్దకు

పోయినపుడు యజమాని సక్షత్రము మొదలు సేవకుని సక్షత్రమువరకును లెక్కించి ఫలము చూడవలెను. (మూ. ఫ. స.)

ద్రవ్య ప్రయోగమునకు

శ్రవణ, ధనిష్ఠ, శతభిష, చిత్త, స్వాతి, విశాఖ, అనూరాధ, రేవతి, అశ్విని, పునర్వసు, మృగశిర, పుష్య, సక్షత్రములయందు తారాబలము చూచి ద్రవ్యము నిచ్చుట శుభకరము.

(జ్యోతిషరత్నాకరము)

నిత్యములు కట్టుటకు

శ్లో॥ మూలాను రాధరేవత్యాం । మఖా స్వాతి త్రియుత్తరా ।

పుష్యవిష్ణు విశాఖాయ । సర్వబీజానవాపయేత్ ॥

(జ్యోతిషఫలగ్రంథం)

తా॥ మూల, అనూరాధ, రేవతి, స్వాతి, ఉత్తర, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర, పుష్యమి, శ్రవణము, విశాఖ, యీ సక్షత్రములందు నిత్యములు కట్టుట మంచిది.

గింజల రాసి కొలుచుటకు

శ్లో॥ బుధాత్రి భాగ్వామ్ భూమిపుత్రే । రవిర్దశం పోడశరాత్రినాథే ।

శనై శ్చరం వింశతి భాగహారే । సభాగహారే గురుశుక్రవారమ్ ॥

తా॥ బుధవారము మూడు భాగములును, మంగళవారము 8 భాగములును, ఆదివారము 10 భాగములును, సోమవారము 16 భాగములును, శనివారము 20 భాగములును, గింజలు రాసిని హరించును. కావున గురు శుక్రవారములందు రాశిని కొలువవలయును.

ఋణము చేయుటకు

శ్లో॥ మృదు పుష్పాశ్వినీచైవ విశాఖ శ్రవణత్రయం

పునర్వసౌచశంసంతి ధనాదీనిధి వర్తనం

వ్యవసాయ ముహూర్తదర్పణము

ఋణాభావేన శృణ్వియ్యాన్న దేయంబుధవాసరే
త్రికోణాష్టమ శుద్ధిస్తే చరలగ్నే శుభేచినే॥

(ముహూర్త సుధాసారసంగ్రహము)

తా॥ స్వాతి, పుష్యమి, ఆశ్విని, విశాఖ, శ్రవణము, ధనిష్ఠ, శతభిషము, పునర్వసు ఈనక్షత్రములయందు, ౨, ౩, ౪, ౫, ౬, ౭, ౮, ౯ ఈస్థానములలో పాపగ్రహములులేని లగ్నములయందు ఋణము చేసినచో త్వరగా తీరిపోవును.

భూమిక్రయ విక్రయములకు

నందపూర్ణతిథులుగల, గురు శుక్రవారములు, మూల, మృగశిర, పుబ్బ, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర, ఆశ్లేష, మఖ, రేవతి, విశాఖ, అనూరాధ, పునర్వసు నక్షత్రములందు భూములను కొనుటయు, అమ్ముటయు శుభకరము.

భూ సంపాదన

భూసంపాదనకు, 2, 3, 5, 7, 10, 11, 13, 15, తిథులును, ఆది, మంగళ, బుధ, గురు, శుక్ర, శనివారములును, అశ్విని మృగశిర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఉత్తరాత్రయము, హస్త, చిత్త, స్వాతి, మూల, ఆశ్లేష, శ్రవణ, ధనిష్ఠ, శతభిషము, రేవతి, ఈనక్షత్రములును, వృషభ, మిథున, కన్యా, కర్కాటక, తులా, ధనుర్మీస లగ్నములును, లగ్నమునందు కుజుడు బలయుక్తముగా నున్నపుడును, కేంద్ర, త్రికోణముల కుజుడు, స్వక్షేత్ర, మూలత్రికోణ, ఉచ్చ మిత్రక్షేత్రములనుండగాను శుభము.

2, 8, 12, స్థానముల కుజుడుండుట అశుభము. తారాబలము చూచుట శ్రేయస్కరము.
(మూ ఫ స)

ఏ ను పూ త కు

శ్లో॥ లేనొప్పున్తిరి రోహిణీ నరగురౌధయ్యత్తుమూలేందుభిః ।
 వాయుర్వాసవ అశ్వినీ భృగుగురౌసామ్యేందు వారోదయే ।
 స్యృత్యచ్ఛేదన బీజనాసన హల ప్రాంతభ కార్యశ్శుభే ।
 న్యాయ్యి ముగతీ, మిసమకరే సంపూర్ణ ధాత్రేఫలం ॥
 ముహూర్తాంశము.

తా॥ లేవణి, ఉత్తిర, ఉత్తిరామాధ, ఉత్తరాభాద్ర, రోహిణి, హస్త, పుష్యమి, మూల, మృగశిర, స్వాతి, జ్యేష్ఠ, అశ్విని, నక్షత్ర ములుగును, గురు, శుక్ర, సోమ, బుధవారములందును, కన్య, కర్కాటక, మిథున, మీన, మకర, లగ్నములందును, ఏరుపూసిన బాగుగా ఫలింపును. ఈ ముహూర్తములందు ఏరువాక, వృక్షచ్ఛేదన, బీజావాపన, కార్యములు శుభప్రదములు.

ప శు ప్ర వే శ ము న కు

శ్లో॥ పూర్వ త్రయో యామ్య కరాదిమైత్రే
 మఘోర గార్దాశిల దస్రచంద్రే
 నందాచ భద్రాహరిచాప యుక్తో
 పశుప్రవేశో శుభగోహి సూర్యః ॥ (ముహూర్తాంశము)

తా॥ నంద, భద్రతిథులయందును, సింహాధనుర్లగ్నములందును భగిణి, హస్త, చిత్తి, స్వాతి, విశాఖ, అనూరాధ, మఖ, ఆశ్రేష, ఆర్ద్ర, అశ్విని, పూర్వాయ నక్షత్రములందును, పశువులు పశుశాలలో ప్రవేశించుట శుభకరము.

పశువులను కట్టుటకు

శ్లో॥ పూర్వాభాద్ర పదారుద్రా । మృగమాలజలగ్నయో ।
 రవిజీవశివా వారం ప్రశస్తం పశు బంధనమ్ ॥
 (ముహూర్తాంశము)

తా॥ ఆది, సోమ, గురువారములందును, ఆర్ద్ర, మృగశిర, మూల, పూర్వాభాద్ర, కృత్తికా నక్షత్రములందును, పశువులను కట్టుట శుభకరము.

మహిషములను కట్టుటకు

శ్లో॥ కాలవ్యాళహరిత్వస్తు స్థిరభేష శనిర్ధి నే
అమావాస్యప్రమా షష్టి ప్రశ స్తం మహిషబంధనమ్॥

(ముహూర్తాంశము)

తా॥ భరణి, ఆశ్లేష, శ్రవణము, చిత్తా నక్షత్రములందును, శనివారమునాడును, అమావాస్య, అష్టమి, షష్టి తిథులయందును మహిషములను కట్టవచ్చును.

పశువులను కొనుటకు వెళ్ళుటకు

పశువులను కొనుటకు ప్రయాణమై వెళ్ళుటకు భరణి, ఆద్రద్ర, కృత్తిక, అనూరాధ, మూల, మఖ, స్వాతి, పునర్వసు, చిత్త, మృగ శిర, ఈనక్షత్రములును, మంగళ, ఆది, శనివారములును శుభకరములు.

(జ్యోతిష రత్నాకరము)

పశువుల క్రయమునకు

శ్లో॥ స్వాతీమూల విశాఖాసురేవత్యాం శ్రవణేతథామైత్రే భవారుణం
శ్రేష్ఠం పశుక్రయణముచ్యతే ॥

(ముహూర్త సుధాసారసంగ్రహము)

తా॥ స్వాతి, మూల, విశాఖ, రేవతి, శ్రవణము, జ్యేష్ఠ, ధనిష్ఠ ఈనక్షత్రములందు పశువులను కొనుట శుభప్రదము.

పశువులను విక్రయించుటకు

శ్లో॥ పూర్వత్రయ ధనిష్ఠేంద్ర । సౌమ్యపౌష్ణ విశాఖయోః

అశ్రేషాః సుఖాశ్విన్యః । గోయాత్రవిజయంభవేత్ ॥

(ముహూర్తాంశము)

తా॥ ధనిష్ఠ, జ్యేష్ఠ, మృగశిర, రేవతి, విశాఖ, అశ్రేష, మఖ, అశ్విని, పూర్వఫాల్గుణం ఈనక్షత్రములు పశువులను అమ్మినవారికిని, కొన్నవారికిని శుభకరము.

గోవులకు దాయికట్టుటకు - చల్లస్థంభము పాతుటకు

శ్లో॥ రేవతిశ్విని పుష్యపూర్వశశిమూల రేఖ వేజ్యశుక్రాంతానాం
యదివాసరేఖ శుభదం గోపాదబంధం తదా

తద్వాసరేఖ హయాదితీందుగురు చిత్రాంతార్కమైతేషు

చెన్నం ధన్యాశ్చక్లతం శుభం శనిగృహే సంస్థాపనం సర్వదా॥

(ముహూర్త సుధాసారసంగ్రహము)

తా॥ రేవతి, అశ్విని, పుష్యమి, పూష, మృగశిర, మూల, ఈ నక్షత్రములు, ఆది, గురు, శుక్రవారములు త్రోత్తగా ఆవులకు దాయి కట్టుటకు శుభకరములైనవి.

ఆది, గురు, శుక్రవారములు. అశ్విని, పునర్వసు, మృగశిర, పుష్యమి, రేవతి, హస్త, అనూరాధ, ఈ నక్షత్రములు, మకర, కుంభ లగ్నములు చల్లచేయు స్థంభము పాతుటకు శుభప్రదములైనవి.

పశుశాల నిర్మాణమునకు

శ్లో॥ తిష్యే దేవగురోచ్చ వాసరయతే । గోంశేచ లగ్నేవృషే

తస్మిన్ తైచ స్మృగ చోరబాధాహితం గోష్ఠం గవాంసౌఖ్యదం॥

(దైవజ్ఞకర్ణామృతము)

తా॥ గురువారముతో గూడిన పుష్యమి నక్షత్రమునందు వృషభ,

లగ్నమందైనను, వృషభాంశయందైనను. పశుశాల నిర్మించినచో మృగ, చోర, బాధలులేక పశువులు సుఖముగా నుండును.

గిత్తలను కొత్తగా నలుపుటకు

శ్లో॥ చేజ్జీవాదుణ వారయోర్వ హుళూగ్పర్కర్వ బ్రహ్మాండయా
మ్యాద్యంత్యాదితిభేష | నవ్యప్రపభస్కంధేషయుగ్మంఘటేశ్

(దైవజ్ఞకర్ణామృతము)

తా॥ అశ్వచి, భరణి, రోహిణి. పునర్వసు, మాస్త, నిశాఖ, జ్యేష్ఠ, శతభిష, రేవతి ఈనక్షత్రములందు, రవి, గురు వారములందు, గిత్తలను కొత్తగా చున్నచచ్చును.

గేదె పోతులను నలుపుటకు

శ్లో॥ కాలత్వప్తృ హరిస్థిరాహిషు శనేర్వా రేభంచాప్తమీ

రిక్తామానునవంచ యుగ్యఘటసం, పుకమాంహిషస్కంధయోః ||

(దైవజ్ఞకర్ణామృతము)

తా॥ 8, 4, 9, 14, ఈ తిథులయందును, శనివారమునందును, భరణి, రోహిణి, చిత్త, శ్రవణము, ఉత్తర, ఉత్తరాభాద్ర, ఉత్తరాషాఢ, ఆశ్లేష, ఈనక్షత్రములందును చున్నపోతులకు దుక్కి మప్పట మంచిది.

కొత్తభూమిలో పని ప్రారంభమునకు

అశ్వచి, రోహిణి, నుఖ, ఉత్తరాత్రయ, మాస్త, చిత్త, స్వాతి, అనూరాధ, మూల, ధనిష్ఠ, రేవతి ఈనక్షత్రములందు అది, మంగళ, బుధ, శుక్రవారములందు 2, 3, 5, 7, 10, 11 ఈ తిథులయందు కొత్తభూమిలో పని ప్రారంభమునకు ప్రశస్తము.

(దైవజ్ఞ దర్శకము)

హలచక్రము

శ్లో॥ న్యాయచక్రం హలనామకం సమచతుష్కణం లిఖేచ్ఛేత్క్రమా
 నీశాన్యాయ రవిముక్తభాది లలిఖేద్దిష్టాని దిక్షప్తసు
 గంగాగాణగి మాగురుశ్చ సతతం జ్ఞేయం మహా దిక్షభం
 దద్యాత్పూర్ణ ఫలం విషయవిఫలం భూమిప్రవేశేకృతే ॥

(కాలామృతము)

తా॥ సమచతుష్కణమగు హలచక్రమును వ్రాసి దానిలో
 తత్కాలమున సూర్యుడుండి విడిచిన నక్షత్రము ప్రారంభముగ యీశా
 న్యము మొదలు యెనిమిది చిక్కులందును క్రమముగా శి, శి, శి, ర, శి,
 ర, శి, శి, ఈ సంఖ్యల ప్రకారము 27 నక్షత్రములను వ్రాయగా,
 తూర్పు, దక్షిణ, పశ్చిమ, ఉత్తర దిక్కులందున్న నక్షత్రములందు
 వ్యవసాయము చేయుటకు, పొలమున బ్రవేశించినచో; సంపూర్ణ
 ఫలంబులను, ఈశాన్య, ఆగ్నేయ, నైరుతి, వాయువ్య మూలందున్న
 నక్షత్రములందు బ్రవేశించినచో నిష్ఫలంబును కలుగును.

తిథి వార నక్షత్రఫలము

శ్లో॥ మైత్రారత్రయ రోహిణీ నసుమభా దప్రోత్తరాంత్యాసురే
 మ్వార్యారణ్యక వేది నేషు శుభదో మధ్యస్తుచాంద్రేదినే
 త్యక్తౌర్విత్తదినాదిదగ్ధదివసాన్ దర్శావమా వైధృతి
 వ్యాఘాత వ్యతిపాత విష్టిదివసాన్ శేషాః కృషాశోభనాః॥

తా॥ అనూరాధ, హస్త, చిత్త, స్వాతి, రోహిణి, ధనిష్ఠా,
 మఖ, అశ్విని, ఉత్తర, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి, మూల,
 ఈ 13 నక్షత్రములును, మంగళ, బుధ, గురు, శుక్రవారంబులును,
 కృషి ప్రారంభమునకు శుభకరములు, సోమవారము మధ్యము.

రి క్తతిధులును, దగ్ధతిధులును, ప్రతిపత్తును, అమావాస్యయు, పూర్వోక్తమైన, అవమయు (మూడు తిధులుగూడిన వారము) వైధ్యతి, వ్యాఘాత, వ్యతీపాత్, యోగములును భద్రకరిణమును శృషికి పనికిరావు. మిగిలినవి పనికివచ్చును.

విత్తనములు చల్లుటకు బీజఫణి చక్రము

శ్లో॥ బిందునామపి సప్తనిశతి మృజంసంలిఖ్యబింద్వగ్రతో
రేఖాభిస్తి సృభిః పునఃపున రథశ్చోర్ధ్వంచ తన్మూలతః
తస్యాగ్రేతులిఖే ద్విలోమత ఇహస్వర్థానుభాద్ధణ్యతే
నక్షత్రే వ్యపి నిత్యచక్రచలనా ద్రాహార్దగర్క్షాదివా ॥

(కాలామృతము)

తా॥ ఒకవరుస 27 బిందువులనగా ౧ ఇలువంటి చిహ్నములు వ్రాసి, అందు మొదటనున్న మూడు బిందువులందు మూడు రేఖలను ప్రారంభించి, 4 వ బిందువును విడిచి, ముందువ్రాసయున్న రేఖల 5, 6, 7 బిందువులతో గలిపి, 8 వ బిందువును విడిచి, 9, 10, 10 ఈ బిందువులతో ముందువ్రాసిన రేఖలను గలిపి, 12వ బిందువును విడిచి, 13, 14, 15 ఈబిందువులతో ముందువ్రాసిన రేఖలను గలిపి, 16 వ బిందువును విడిచి, 17, 18, 19 ఈబిందువులతో ముందువ్రాసిన రేఖలను గలిపి, 20 వ బిందువు విడిచి, 21, 22, 23 బిందువులతో ముందువ్రాసిన రేఖలను గలిపి, 24 వ బిందువును విడిచి, 25, 26, 27 బిందువులతో ముందువ్రాసిన రేఖలను గలిపినచో బీజఫలచక్రమగును. చక్రములోని మొదటి బిందువునందు రాహువున్న నక్షత్రము వ్రాసి రవి మొదలు తలక్రిందుగ 27 నక్షత్రములను 27 బిందువులందును వ్రాయవలయును.

చక్ర ఫలము

శ్లో॥ చక్రంబీజ ఫణింవిలిఖ్య ఫణిభా తన్మూర్ధ్ని నాశంత్రయం

కంఠేత్రీణ్యపి కజ్జలంచ జఠరేభాని క్రమాద్వాదశ
దద్యుశ్చాన్న సమృద్ధి మత్రకృషితో నిస్తండులత్వంత్రయం
పుచ్చేత్వతిభయం బహిస్తు షడపి ప్రాగ్భజసంస్థాపనే॥
(కాలామృతము)

తా॥ బీజావాపనవిషయమై పైప్రకారము వ్రాసిన నక్షత్రములు చక్రశిరమున బొందియున్న శి ను హాని, కంఠమందున్న శి ను కృష్ణ ధాన్యమును, కుక్షిలోనున్న 12 ను అన్నసమృద్ధిని తోఁకయందున్న శి ను తండులలాభమును, మూఁడేసి బిందువులనడుమ విడువబడిన 6 బిందువులలోనున్న నక్షత్రములు పైరులకు మిడుతలు మొదలగు యాతిబాధలును, కలుఁగఁజేయును.

బీజావాపన మంత్రవిధి

శ్లో॥ జ్యేష్ఠాయా మధమాలభే శుభగృహే లగ్నే విశుద్ధేష్టమే
సంపూజ్యాఖిలదేవతాః కృషిభునం సస్పృశ్యసన్మంగళైః
“ఓం విశ్వే మహితే నమోభగవతీ” త్యేతేన సంమంత్రితం
బీజావాపన మాద్యమేవ ఫలదం, కుర్యాత్సుతారాసువా॥
(కాలామృతము)

తా॥ అత్యంతముఖ్యములగు జ్యేష్ఠా మూలా నక్షత్రములందైనను, శుభప్రద నక్షత్రములందైనను, సప్తమశుద్ధిగల శుభగ్రహ సంబంధ లగ్నములందైనను, సకలదేవతలను పూజించి, “ఓం విశ్వే మహితే నమోభగవతీ” అను మంత్రముచేత కృషిభూమిని అభిమంత్రించి, మంగళవాద్యములతో స్పృశించి ప్రథమ బీజావాపనము చేయుట శుభకరము.

విత్తనములు చల్లుటకు తిథివార నక్షత్ర ఫలములు

శ్లో॥ రిక్తాపర్వవిషప్రదోష రహితే వారే శుభానాంగృహే

క్షీప్రస్వాతిమృదుద్రువాసురమఘాపిష్ఠుల్రయాభ్యోఘుఘ
 బీజావాపన మాద్యమేవ ఫలదం స్యాత్పూర్వసస్యేవరే
 యద్వర్ణగ్రహవాసరేఘ యదివాతద్వర్ణ బీజం ఏవేత్ ||

(కాలాస్మృతి ౧)

తా|| ౮ క్తతిధులును. పంచపర్వములును. త్యాజ్యభుజికలును.
 ప్రదోషకాలంబులు, విడిచి, శుభతిధులయందు శుభగ్రహసంబంధము
 లగు వారములయందును, అశ్విని, శాస్త్ర, పుష్య సంక్రమణములయందును,
 చిత్త, రేవతి, మృగశిర, అనూరాధలయందును, గోహిణి, ఉత్తర,
 ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్రలయందును, స్వాతి, మూల, పూర్వ శ్రవణ,
 ధనిష్ఠ, శతభిష నక్షత్రములందును అసగ్రహ క్షిప్ర, శి మృగ, సింహ
 సంజ్ఞలుగల నక్షత్రములందు విత్తసములు చల్లిన శుభకరము. ఏనున్న
 విత్తసములు చల్లుట కావన్నెగల గ్రహముల వారములు శుభకరము
 లని, ఒకపక్షమున జెప్పబడెను. ౩, 5, 7, 11, 13, 15 యీ యీధులు
 బీజకర్మకు ప్రశస్తములు.

౯ విత్తసములు చల్లుటకు లగ్న ఫలములు

శ్లో|| మేషేచేత్పశునాశనం, బహుఫలం చేత్కర్కటేచేద్ధతు
 కుర్యాత్పాణిహృతిచనస్యహరణం, లగ్నేమృగేనర్వాదా
 సింహాచోరభం ఘటేబహుభయం బీజాప్తిరాద్యాశుభా
 కన్యాగోరుషయుగ్మవృశ్చికధనుష్వేతేఘధాన్యప్రదా||

(కాలాస్మృతిము)

౧౦ తా|| విత్తసములు చల్లుట కారంభించిన, మేషులగ్నములందు
 పశునాశనము, కర్కటకము బహుఫలము, తుల ప్రాణహాని, మక
 రము సస్యహాని, సింహము చోరభయము, కుంభము అధికభీతి, కన్యా,
 వృషభ, మీన, మిథున, వృశ్చిక, ధనుర్లగ్నములందు దాన్యసమృ
 ద్ధియు, శుభప్రదమును కలుగును.

నివిధిని స్థానములు చల్లుటకు వార లగ్ని ఫలములు

శ్లో॥ ఋగ్వేదయే సూర్యనారే సర్వబీజాని వాపయేత్
సోమహారే మిథ్యాలగ్నే । జల పుష్పాంకురాన్న్యసేత్ ॥

(ముహూర్తదర్పణము)

తా॥ ఆదివారమున సింహాలగ్నిమునందు సర్వబీజములు చల్ల నచ్చును. సోమవారమున మిథునాలగ్నిమునందు రాజనపు విత్తనములు చల్లవచ్చును.

శ్లో॥ కుజస్యహారే తల్లగ్నే । కోద్రవాన్వాపయేద్భుధః
బుధవారే సామ్యాలగ్నే । క్రముకస్తాపనం వసం॥

(ముహూర్తదర్పణము)

తా॥ మంగళవారమున మేషవృశ్చికములయందు, కొఱ్ఱధాన్యములను, బుధవారమున మిథునకన్యలయందు పోకచెట్లు పెట్టెడి తోటను స్థాపించవలెను.

శ్లో॥ స్తాపయేత్ఫలవృక్షాంశ్చ । తల్లగ్నేదివసే గురోః
శుక్రవారే తిదుద ఏత్కుసుమంతరుం॥

(ముహూర్తదర్పణము)

తా॥ గురువారమున ధనుర్మీనములందు మామిడి మొదలగు ఫలవృక్షములు నాటవలెను. శుక్రవారమున తులా వృషభములందు మల్లె మొదలగు పూలచెట్లు నాటవలెను.

శ్లో॥ మందశ్యలగ్న మందాహే । కృష్ణఘన్యానివాపయేత్

(ముహూర్తదర్పణము)

తా॥ శనివారమున మకర కుంభములయందు నువ్వులు మొదలగునవి చల్లవలెను.

సెనగ, గోధుమ, కంది విత్తనములు చల్లుటకు

శ్లో॥ మూలాత్ర్యుత్తర వైష్ణవేంద్య దిటి నస్వంత్యాజమైత్రానిలే

ష్వేవంకర్కి ధచుర్లుట స్థిర గృహేస్వాహుశ్చవారే శుభః॥

(దైవజ్ఞకర్ణామృతము)

తా॥ మూల, శ్రవణము, మృగశిర, పునర్వసు, ధనిష్ఠ, రేవతి, రోహిణి, అనూరాధ, స్వాతి, ఉత్తరాత్రయ, ఈ నక్షత్రములందును, కర్కాటక, ధనుస్సు, తుల, వృషభము, సింహము, వృశ్చికము, కుంభము, ఈ లగ్నములందును, బుధ, గురు, శుక్రవారిములందును సెనగ, గోధుమ, కంది విత్తనములు చల్లుట ఫలప్రదము.

సకల ఫలవృక్షములు నాటుటకు

శ్లో॥ రేవత్యుత్తర రోహిణీ గురు కరాదిత్యేషు నక్తంచరే

వాయూవారుణవాజినోశ్చశశిజేంద్వా రేషువారేషుచ

వృక్షస్థాపన బీజవాపన హలప్రారంభ కార్యేశుభం

కన్యాకర్కయుగోక్ష మీనమకరే సంపూర్ణధాత్రీఫలం॥

(దైవజ్ఞకర్ణామృతము)

౪ తా॥ శుభతిథులయందు, బుధ, గురు, సోమవారిములందు, రోహిణి, అశ్విని, పుష్యమి, పునర్వసు, హస్త, మూల, స్వాతి, శతభిషము, ఉత్తరాత్రయము, రేవతి, ఈ నక్షత్రములయందు, కన్యా, కర్కాటక, వృషభ, మిథున, మీన, మకరలగ్నములయందు సమస్త ఫలవృక్షములు నాటవచ్చును. విధ విధ విత్తనములు చల్లవచ్చును. హలకర్మారంభము చేయవచ్చును. భూమి, సంపూర్ణ ఫలప్రదమగును.

స్వాత్మచ్యేదనమునకు

తా॥ రోహిణి, మృగశిర, హస్త, చిత్త, స్వాతి, విశాఖ, మూల, ఉత్తరాషాఢ, నిన్ద, శతభిషము, ఈనక్షత్రములందును, సోమ, బుధ, గురునారములందును, 2, 3, 5, 7, 10, 11, 13 ఈ తిధులందును, మేష, వృషభ, కర్కాటక, కన్య, తూల, మకరము లందును, స్వాతియనుద్ధిముడిగా వృక్షములను ఛేదించుట శుభకరము. (జ్యోతిఫలరత్నాకరము)

సర్వతోటలు వేయుటకు

హస్త, చిత్త, విశాఖ, మూల, శతభిషము, స్వాతి, ఉత్తర, ఉత్తరాభాద్ర, ఉత్తరాషాఢ, రోహిణి, జ్యేష్ఠ, అశ్విని, పునర్వసు, పుష్యమి, అనూరాధ, కృత్తిక, పుబ్బ, పుర్వాషాఢ, పూర్వాభాద్ర ఈనక్షత్రములందు గురు, సోమ, బుధ, శుక్రవారములందు గండరిక్త తిధులందు సమస్తమైనతోటలు వేయవచ్చును. (ముహూర్తాంశము)

చెఱుకుతోట వేయుటకు

శ్లో॥ వాక్పతీచాశ్వినహస్త । మృగశైత్రనిశాచరమ్
యిక్షుస్థాప్యంశుభావహమ్॥ (ముహూర్తాంశము)

తా॥ పుష్యమి, అశ్విని, హస్త, మృగశిర, అనూరాధ, మూల, ఈనక్షత్రములందు చెఱుకుతోటలు వేసిన ఫలవంతములగును.

రేగు, అరటి, పనస, మామిడితోటలు వేయుటకు

శ్లో॥ పుష్యోత్తరాభాద్ర మఖాశ్విపౌష్ణ ।
మైత్రార్యభేషక్రిమికిటవృషాంగనాసు
పూర్ణాజయా సుభృగువిద్దురువాసరేషు ।
సంస్థాపనం కదళిచూరి పనస బదరీ వనాదికార్యం॥
(ముహూర్త సుధాసారసంగ్రహము)

తా॥ స్వాతి, పుష్యమి, అశ్విని, శశభిషం, మూల, విశాఖ, ఈనక్షత్రములందు సమస్తమైన పంటలు గల పాదాలు పెట్టిన బాగుగా కాయును.

చెట్లు పాడుటకు

శ్లో॥ రేవతి, ఉత్తర, రోహిణి, పుష్య, హస్త, పునర్వసు, మూల, స్వాతి, శతభిషం, అశ్విని, యానక్షత్రములందును, సోమ, బుధ, గురు, శుక్రవారములందును, కన్య, కర్కాటక, మిథున, మీన, ధనుస్సు, నృషభ లగ్నములందును, శుభతిమలందును, సమస్తమైన చెట్లు నాటవచ్చును. సమస్త బీజములు చల్లుటకును, హలకర్మ ప్రారంభమునకును శుభప్రదములు.

(ముహూర్తసుధాసార సంగ్రహము)

తా॥ రేవతి, ఉత్తర, రోహిణి, పుష్య, హస్త, పునర్వసు, మూల, స్వాతి, శతభిషం, అశ్విని, యానక్షత్రములందును, సోమ, బుధ, గురు, శుక్రవారములందును, కన్య, కర్కాటక, మిథున, మీన, ధనుస్సు, నృషభ లగ్నములందును, శుభతిమలందును, సమస్తమైన చెట్లు నాటవచ్చును. సమస్త బీజములు చల్లుటకును, హలకర్మ ప్రారంభమునకును శుభప్రదములు.

పొగాకుతోటలు-గంజాయితోటలు వేయుటకు

శ్లో॥ నిత్యారేగురౌ రాద్రే । యుంగేకాల వాతయోః
గురుభౌమార్క వారేషు । స్థావ్యంచే ధ్ధామ పత్రకమ్ ॥
ములౌ త్తరాదిశ్శిశ్ర । పౌష్ణమైత్ర కరేందుషు ।
భౌనుర్క గురువారేషు । స్థావ్యః గాంధారికస్యచా ॥

(ముహూర్తసుధాసార సంగ్రహము)

తా॥ మృగశిర, పుష్యమి, ఆశ్విని, భరణి, స్వాతి, యానక్షత్రములందు శుభతిమలయందు, ఆది, మంగళ, గురువారము లందు పొగాకుతోటలు వేసినచో చక్కగా ఫలించును. ఉత్తర, పున

ర్వసు, జ్యేష్ఠ, రేవతి, అనూరాధ, హస్త, మృగశిర ఈనక్షత్రము లందు, ఆది, మంగళ, గురువారములందు గింజాయితోటలు వేయుట శుభకరము.

ఉల్లి, కంద, తోటలు వేయుటకు

శ్లో॥ రేవత్యశ్వినిమైత్రవాయువరుణా|

దిత్యేంద్రవిష్ణిజ్యమూలార్కర్యేందుషు |

భానుసోమగురువారే వ్యేషవృద్ధి ప్రదం|

పూర్ణయాంమృగమీనకీటకధనుః|

కుంభేషుచారోదయే స్థాప్యం|

గృంజనబీజమాహురితివాశిష్టాత్రిగర్ణాదయః ||

(ముహూర్త సుధాసారసంగ్రహము)

తా॥ రేవతి, అశ్విని, అనూరాధ, స్వాతి, శతభిషగ, పునర్వసు, జ్యేష్ఠ, శ్రవణం, పుష్యమి, మూల, హస్త, ఉత్తర, మృగశిర, యీ నక్షత్రములయందు, ఆది, సోమ, బుధ, గురు, శుక్రవారములందు, సూర్యోదయ కాలమునందు, ఉల్లితోట, కందితోటలు పైరుపెట్టవలెను.

ప్రతిపైరునకు

శ్లో॥ కార్పాసస్యచబీజవాపనవిధి గుర్వర్కవారేంగనా

కర్కశం తేవ్యదితియ్యమార్కగురువారాద్యంత్యదై త్యేందుషు॥

(ముహూర్త సుధాసారసంగ్రహము)

తా॥ పునర్వసు, భరణి, హస్త, పుష్యమి, స్వాతి, అశ్విని, రేవతి, మూల, ఈనక్షత్రములును, 2, 3, 5, 7, 10, 13, యీతిధులును, సోమ, బుధ, గురు, శుక్రవారములును, గురు బుధులు కేంద్రములయందుండఁగా ప్రతిపైరు పెట్టుటమేలు.

ఖమ్మార, పోక, కొబ్బరితోటలు వేయటకు

శ్లో॥ వాక్ష్పశాచాశ్వినీహస్త । మృగశిరఃతామ్రసంధిః ।
ఖమ్మారినారికేళకముకతరు । సంస్థాపనం శుభమ్ ।
పూర్ణాఖ్యపయతినైపు । శుభవాశేశుభోదయే ॥

(ముహూర్త సుధాసారసంగ్రహము)

తా॥ పుష్యమి, అశ్వినీ, హస్త, మృగశిర, అనూరాధ, మూల,
ఈనక్షత్రములందును, బుధ, గురు, శుక్రవారములందును, స్థిరలగ్న
ములందును, శుభతిథులయందును, ఖమ్మార, పోక, కొబ్బరితోటలు
వేసినచో ఫలప్రదములగును.

సస్యములు చిత్తపట్టకుండుటకు

శ్లో॥ యశ్చరాశ్చసపక్షిణా । కీటకైఃక్రిమికీటకైః
సర్వపీడా వినాశాయ । యాజ్ఞా శుద్ధివిభీషణా ॥

(ముహూర్తాంశము)

తా॥ పై శ్లోకమును ఒకతాటియాకుపైన వ్రాసి, చక్రముగా
చుట్టి దానికి ధూపమువేసి, చేనుమధ్యదానినికట్టినచో చిత్తపట్టనేరదు.

బెదురుకొయ్యకు

సీ॥ ఖరఫణి చంద్రుల † కణజులురారావు
బ్రహ్మాండ మూలల † పందిరాదు
అదితి వాసవనిల † రావెనుబోతులు
పుష్పేచచిత్తల † పులులురారు
శ్రవణ విశాఖల † చేరపు మృగములు
మఖయందు చోరులు † మరియురాదు

పూర్వప్రయోగమున * బోధనను దాప్యము
భరింపదు పద్యము * పారపోవు

తే|| స్థిరములగు లగ్నములకు వా * సరములందు
కొరిమ ముసిడిన తొమ్మిది * కొయ్యయందు
నొక్కప్రేటున ఖండించి * మొదల చేను
నడుమ పాతిన జరిగి * పాతినరాని||

(జ్యోతిషసలగ్రంథము)

* తా|| హస్త, ఆశ్లేష, మృగశిర, ఈశతప్రమాలుగని కణజు
లును, రోహిణి, మూలలయందు పంటలును, పునర్వసు, జ్యేష్ఠ,
స్వాతులందు యెలుగుబంట్లును, పుష్యమి, చిత్తలందు పులులును,
మఖయందు చోరులును, పుబ్బ, పూర్వాషాఢ, పూర్వాభాద్రపదలందు,
దుష్పలును. భరణియందు మప్పలును, కొమగి, ముసిడి, తొమ్మిది,
ఈమాడుజాతులలో యేకకట్టగాని ఒక్కప్రేటున ఖండించి ఆకొయ్యను
చేనునడుమ స్థిరలగ్న నక్షత్రవారిములందు పాతినచో, పై జుతు
సమాహములు రావు.

చేలకాపునకు

శ్లో|| చిత్రాశ్విని చన్నినిశాచరేషు | జీవేందుజంభార్దవవాసవానాం
సస్యంచగుప్తిం మృగనాగచోరైః | క్రోడాదికై స్సాద్యయనాశినగచ
(సలగ్రంథము)

తా|| చిత్ర, అశ్విని, ధనిష్ఠ, కృత్తిక, మూల, ఈశతప్రము
లందును, బుధ, గురు, శుక్ర వారములందును, చేనుకాపునకు వెళ్ళినచో
ఆచేనునకు అడవిపండులు మొదలగు జంతువులచేతను, గోరింకలు
మొదలగు పక్షులచేతను, పాములవలనను, చోరులవలనను భయ
ముండనేరదు.

చేనుపొలిచేయుటకు

శ్లో|| ధ్రువాత్వకరాదిత్య | గురుత్వప్రాచమూలభే

మైత్రీవాఙ్ముఖాపౌష్ణః । గురుశుక్రేవభాస్కరే
జయస్కాంతిధిస్థుః । సర్వసన్యానకృంతనమ్ ॥

(ముహూర్తాంశము)

తా॥ అశ్వినీ, రోహిణి, హస్త, పునర్వసు, పుష్యమి, చిత్త, మూల, అనూరాధ, నాస్తి, మఖ, రేవతి. ఈనక్షత్రములందును, గురు, శుక్ర, ఆదివారములందును. జయ, పూర్ణతిథులందును చేనుపాలి అంటవచ్చును.

చేనుకోతకు, కుప్పవేయుటకు

శ్లో॥ మూలాశ్చ తరవైష్ణవేందదితివస్వంత్యాదిమైత్రానిలే
ష్వేవంకర్కధనార్ధట స్థిరగ్నహేష్వాహుశ్చవారేశుభే
బీజావాపనమన్వహంచణకగోధూమాధకానాంశుభం
మూలాశ్చ తరవైష్ణవేందదితివస్వంత్యాదిమైత్రానిలే

(ముహూర్తసుధాసార సంగ్రహము)

తా॥ మూల, ఉత్తర, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర, శ్రవణము, మృగశిర, పునర్వసు, ధనిష్ఠ, రేవతి, రోహిణి, అనూరాధ, నాస్తి, ఈనక్షత్రములందును. స్థిరలగ్నములందును, బుధ. గురు, శుక్రవారములందును, చేనుకోయవచ్చును. కోసినసస్యములను కుప్పలువేయవచ్చును.

కుప్పలు నూర్చుటకు

కృత్తిక, మృగశిర, ఆరుద్ర, పుష్యమి, మఖ, హస్త, మూల, శ్రవణము, ధనిష్ఠ ఈనక్షత్రములందు కుప్పలు నూర్చుటమంచిది.

(జ్యోతిషసారసంగ్రహము)

నూర్చిన గింజలు తెచ్చుటకు

శ్లో॥ మృదుక్షీ ప్రాఖ్య ఋక్షేషు । శశిభృగ్వీజ్య వాసరే
చంద్రతారాబలేచ స్యాన్న । వ్యధాన్యగమం శుభమ్ ॥

(ముసూర్త సుధాసారసంగ్రహము)

తా॥ చిత్త, రేవతి, మృగశిర, అనూరాధ, ఆశ్విని, పుష్య, హస్త ఈ నక్షత్రములయందును, సోమ, గురు, శుక్రవారములందును, పూర్ణ తిథులయందును, చంద్రతారాబల యుక్తమును చూచి కొత్తగింజలు యింటికి తెచ్చుట మంచిది.

గింజలు పాతరలో పోయుటకు

ఆశ్విని, రోహిణి, మృగశిర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఉత్తర, హస్త, చిత్త, స్వాతి, అనూరాధ, మూల, ఉత్తరాషాఢ, శ్రవణము, ధనిష్ఠ, శతభిషము, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి, ఈ నక్షత్రములయందును, సోమ, బుధ, గురు, శుక్రవారములందును, వృషభ, మిథున, సింహ, కన్య, వృశ్చిక, ధనుర్దీన లగ్నములందును, ధాన్యస్థాపన చేయుట శుభము.

(దైవజ్ఞా దర్శకము)

ధాన్యము దంచుటకు

మఖ, పుబ్బ, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ, మూల, రేవతి ఈ నక్షత్రములయందును, సింహలగ్నమునందును, ధాన్యము దంచుట ఫలప్రదము.

(దైవజ్ఞా దర్శకము)

కొత్త అన్నము తినుటకు

శ్లో॥ తిష్యాదిత్యాశ్వ దైత్యాధిప వసుపరమేష్ట్యంత్య చిత్రా
విశాఖాశ్రీస ప్రాచేతసార్కశ్వసన పితృనిశాధీశ

సుక్రోత్రరాసురిక్తాన్ని త్వస్వస్యేషేషాలిషుచ ।
 శుభిన్ధౌ చాష్టమస్థం శతాంగం హిత్వా మందే,
 సురౌవా శుభిన్ధౌ మనయోష్టవ్యధాన్యాన్న భుక్తిమ్॥

(ముహూర్తసుధాసార సంగ్రహము)

తా॥ పుష్యమి, పునర్వసు, అశ్విని, మూల, ధనిష్ఠ, రోహిణి, రేవతి, చిత్త, శిశుభు, శ్రవణ, శతభిషము, హస్త, స్వాతి, మఖ, మృగశిర, అనూరాధ, ఉత్తర ఈనక్షత్రములును, 2, 3, 5, 7, 10, 13, ఈ తిధులును, 1, 8, 12 ఈలగ్నములందు అష్టమిచంద్రుడు లేకుండ శని, గురువారములందు క్రొత్త అన్నము భుజింపవచ్చును.

ధాన్యము అమ్ముటకు

రోహిణి, ధనిష్ఠ, శతభిషము, ఉత్తర, ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర, ఈ నక్షత్రములందు గింజలు అమ్ముటమంచిది.

(జ్యోతిషసార సంగ్రహము)

పాదులనుండి ప్రారంభమున కాయలుకోయుటకు

మంగళ, శుక్రవారములు, పూర్ణిమ, అమావాస్యలు, నవమి, చనితి, తిధులు గ్రహదినములు పనికిరావు. ఈ దినములలో కాయలు కోసిన పాదులు చెడిపోవును. (ముహూర్తఫల సర్వస్వము)

గానుగ, బండి పూయుటకు

శ్లో॥ అశ్విపౌష్ణానురాధాచ । హస్తాపుష్యమృగస్తథా
 షట్తారమాశలన్నాస్తి । భ్రమణంచ విశేషతః॥

తా॥ అశ్విని, రేవతి, అనూరాధ, హస్త, పుష్యమి, మృగశిర, ఈనక్షత్రములందు గానుగ, బండి పూయవచ్చును. 2, 3, 5, 7, 10, 15

ఈ తిథులును, సోమ, బుధ, గురు, శుక్రవారములును, మేష, కర్కాటక, తుల, మకర, మిథున, కన్య, సింహ, మిథునములను తారాబలము చంద్రబలము సరిపడగా చెఱుకుగానుగయు, నూనెగానుగయు, ఎత్తివచ్చును. నూనె, చెఱుకురసము తీయ ప్రారంభించవచ్చును.

(మూ. ఫ. స॥)

ఏతము ఎత్తుటకు

సోమ, బుధ, గురు, శుక్రవారములు. 2, 3, 5, 7, 10, 11, 13, 15, తిథులు శుభకరములు.

క్రొత్తగింజల రాశి కొలుచుటకు

శ్లో॥ మైత్రార్కేందుమఖోత్తరాత్రయహయత్వప్రాంత్యభాగ్యక్రయ
బహ్మంగీరసభేషభద్రజయ పూర్ణాభ్యేతిదాచేచ్ఛభం
గోసింహంత్యఘటాంగనాయగ ధనుర్లగ్నేషభ్యగ్వార్యయో
ర్వారేపాపగృహేషపాపఖఘరాసౌమ్యశ్యభేషస్థితాః
స్వాద్వారస్థిత హర్మహూర్తసహితేసేగదూదయేవాతధా
ఋక్షత్యాజ్యయ తేషు మానసమయప్రాప్తేతులగ్నేయదా
మధ్యేభ్రమ్యమఖర్షతోరణయతే చేద్ధాన్యరాశేఃక్రమా
న్మందంమానమితి బ్రువంతిమనయో తద్వృద్ధిసంప్రాప్తయే॥

(దైవజ్ఞకర్ణామృతము)

తా॥ 2, 3, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15 ఈ తిథులయందును, గురు, శుక్రవారములందును, ఉత్తరాత్రయ, పూర్వాత్రయ, రోహిణి, మృగశిర, పుష్య, హస్త, చిత్త, అనూరాధ, రేవతి, అశ్విని, నక్షత్రములందును, సృషభ, మిథున, సింహ, కన్య, ధనుస్సు, కుంభ, మీనలగ్నములందును, శుభప్రదము,

ఆ ముహూర్తలగ్నిమునకు త్రిషడాయవ్యయాప్తమములందు పాపులును, కేంద్రకోణములందు శుభులును, యుంజిరేని, శుభకరము. చంద్రోదయముతోనైనను, వారనుర్జ్యహూర్తములతోనైనను, లగ్నిమునకు మధ్యకాలమున యివి ఎచ్చనమయమందైనను, అంతరిక్షమందు మఖానక్షత్రము సుధ్యాహ్నమైయుండగా క్రొత్తగింజలరాసులు కొలిచినచో వృద్ధియగునని మహర్షులు చెప్పియున్నారు.

రాశికొలతకు ప్రత్యేక వారఫలములు

శ్లో॥ బుధప్రీతిభాగం, వసుభాగముర్విజోరవిర్ద శాంశంచశశీకశాంశం
శనైశ్చరోవింశతిభాగ మాహరే,న్న భాగహారా, గురుభార్గవౌతథా॥
(దైవజ్ఞకర్ణామృతము)

తా॥ బుధవారమందు రాశిని కొలచిన రాశియొక్క మూడవ పాలును, నుంగళవారమునందు ఎనిమిదవపాలును, ఆదివారమునందు పదియవపాలును, సోమవారమునందు పదహారవపాలును, శనివారమునందు యిరువదియవపాలును రాశిలో క్షీణించును. కావున గురు శుక్ర వారములందు కొలుచుట శ్రేష్టమని ఋషులు ఎచియించిరి.

వాపీకూపాది వివరములు

శ్లో॥ ద్వారహీనోభవేత్కూపో । ద్వారేణై కేనవాపికా ।
నైకద్వారాపుష్కరిణీ । ద్విధాకారాతు దీర్ఘికా ।
కుల్యావిధూతతోయశ్చ । తటాకః పరికీర్తితాః॥

(జలార్గళశాస్త్రము)

తా॥ ద్వారములు లేనిది కూపము, ఒకద్వారముగలది వాపి, అనేక ద్వారములు (నాల్గుద్వారములు) కలది పుష్కరిణి, పొడవుగ నుండునది దీర్ఘిక, కాలువల జలప్రవాహములచేత నిండునది తటాకము అని చెప్పుదురు.

నిర్మాణ ఫలము

శ్లో॥ ఏకుర్వంతినరాఃపుణ్యైః । పురేపానీయశాలమ్ ।
విష్ణునాసహమోదంతే । యావద్భూమిండలేజలే ॥

(విశ్వకర్మ)

తా॥ వాపి, కూప, తిలకాకూమలును, దేవాలయములును, నిర్మించిన పుణ్యస్థానములు విష్ణులోకమునందగు చిరకాలము నానావిధ సౌఖ్యముల ననుభవింతురు.

తటాక కూపారంభ ముహూర్తములు

శ్లో॥ హస్తేచాంబుప పౌష్టకేశవ సుఖా । మిశ్రో త్తరా రోహిణీ ।
దేవేజ్యేషుచ శుక్రసౌమ్య శశభృద్వాశీ వారాశీ
రిక్తాభిద్ర తిథౌ విహాయ వృషభేనక్రేః కేళికే
మీనే కూప తటాక కర్మమున యశ్యగమ్య శుద్ధేష్టమే ॥

(ముహూర్తసుధాసార సంగ్రహము)

తా॥ హస్త, ధనిష్ఠ, పుష్యమి, శ్రవణము, మఖ, అనూరాధ, ఉత్తరాషాఢ, రోహిణి, పునర్వసు. ఈక్షత్రియులును, శుక్ర, బుధ, సోమ, గురువారములును, యావద్వర్గములయందును, 2, 3, 5, 7, 10, 13, ఈతిథులయందును, వృషభ, మకర, కర్కాటక కుంభ, మీన లగ్నములందును, అష్టమ శుద్ధిగల్గినట్టి ముహూర్తమునందు పూర్వాహ్ణమునందు నూతులు, చెఱువులు తవ్వినచో, శాశ్వతిముగా జలప్రదములై యుండును.

నాచే రచియింపఁబడిన పంచవాస్తు పారిజాతమునంది

విశేషాంశములు

గ యాదిగువ వ్రాయుచున్నాను

1. లగ్నమందు బుధుడుగాని, గురుడుకాని, కేంద్రములయందు చంద్ర శుక్రులుగాని ఉన్నయెడల జలప్రదమగును. లగ్న

ద్వితీయ, తృతీయ, చతుర్థములయందు పాపగ్రహము లుండ కూడదు.

2. కూపాకారముగ నొకచక్రమును వ్రాసి దానియందు రోహిణి నక్షత్రము మొదలు కూర్పుననుండి మూడేసి నక్షత్రముల వంతున రి దిక్కులలోను 24 గును మధ్యను 3 ను లిఖించి సదరు స్థలములలో నున్న నక్షత్రములలో చంద్రుడున్న నక్షత్రము సదరు చక్రమునకు తూర్పు, దక్షిణము, నైఋతి, వాయువ్య, దిక్కులలో నున్న యెడల జలనాశనమనియును, ఆగ్నేయ దిశలో నున్నచో పూర్ణి జలమనియును పశ్చిమ దిశలో నున్నచో అమృతసమానమనియు, ఉత్తరదిశలో నున్నయెడల రుచికరంబనియును, ఈశాన్యదిశలో నున్నయెడల లవణము క్తము మనున్ను, మధ్యలో నున్నచో, త్వరలో జలప్రదమనియును గ్రహింపఁబడెను.

3. నివసించు గృహమునకు భావి యీశాన్యభాగమునందుండె నేని ఐశ్వర్యము, తూర్పున వృద్ధి, ఆగ్నేయమున పుత్రనాశనము. దక్షిణమున సౌఖ్యము, నైఋతి అరిష్టము, పడమర మరణము, వాయువ్యమున సంపద, ఉత్తరమున శత్రుభయము, మధ్యప్రదేశమున నాశనము కలుగును.

స్థలవరీక్ష

శ్లో॥ శుభ్రవస్త్రోపమాక్షాద్ర । తుల్యవర్ణశిలాధరా
అక్షయం కురుతేతోయం । సర్వప్రాణిసుఖావహమ్॥

(జలార్గళశాస్త్రము)

తా॥ తెల్లనిబట్టవంటిరంగును, తేనెవర్ణముగల రాళ్లును ఎచ్చట నుండునో, సమస్తప్రాణులకు సుఖమును కల్పించు జలసమృద్ధికలిగియుండును. వైడూర్యములు, పెసలు, తుమ్మెదలు ఈవర్ణముగల రాళ్ళసమీ

పమునందు సమృద్ధిజలముండును. ముత్త్యములు, వెంగి, బంగారము, హరిదళము నర్ణములుగల రాళ్లుండు చోట సంపూర్ణ జలముండును. ముద్ది చెట్టు, బిల్వవృక్షము, నెల్లి చెట్టు, తిప్పతీగ, పొన్నగింజి, యిపియున్న తావులందు జలముండును. నల్లస్పృత్తికిగాని, యెఱుపుస్పృత్తికిగాని, కుశ దర్బలున్న చోటులందు జలముండును. ఖిష్టాంశము. నేలతామర, తామర. కానుగ, పచ్చిక ఇవికల ప్రదేశమునగును జలముండును. సున్నపురాళ్ళతోగూడి యెర్రనగు భూమియందు చేరుజలముండును. తీగలు, ఆకులు, దట్టముగను, పచ్చనియుండు ప్రదేశమునగును జలముండును. కపిలవర్ణముగల నేలయందు పుష్పనీరుండును. తెల్లటి నేలయందు కొంచె ముప్పనగల నీళ్ళుండును నల్లని నేలయందు తియ్యని నీళ్ళుండును. కొండమీఁద కొండయున్న చోట ఒక మట్టుప్రమాదమున నీరుండును.

తటాకవాపీ ఆకారనిర్మాణ ఫలములు

శ్లో॥ త్రికోణం చతురస్రంచ । వర్తులం చోత్తరం స్పృశమ్ ।

ధనుమం కలశం పద్మం । మధ్యమంతజ్జలశ్రయమ్ ॥

(విశ్వకర్మప్రకాశిక)

తా॥ నీళ్ళకై నిర్మించబడిన వాపీతటాకాదులు త్రికోణాకారముగానైనను నాలుగంచులు గలదానిగానైనను ఉండవలసి మిక్కిలి శ్రేష్టము. ధనురాకారముగానైనను కలశాకారముగానైనను పద్మాకారముగానైనను ఉండవలసి మధ్యమఫలము.

సర్పాకారము, ఉరగాకారము, ధ్వజాకారములు కూడవు. న్యూనాకారము పౌఖ్యము కలుగఁజేయును. నూయి వర్తులాకారము శుభము.

తటాక నిర్మాణము

శ్లో॥ పాలీప్రాగ పరాయితాంబుసుచిరంద త్రైవయామ్యోత్తరా
కల్లోలై రవదారమేతి మరుతాసాప్రాయశః ప్రేరితైః

తా|| చేడిచృతినార దాదురచాంసంపాతిమావారయే
తాపసాణాని భిరేవబ్రాహ్మచర్యుగ్గోష్ఠ్యాద్విహిత్యాది ||

(జలార్గళశాస్త్రము)

తా|| చెరువులకు గట్టులు, నూయ్యపడమరలు, గట్టిని బహు
కాలము జలములును, దక్షిణోత్తరములు దీర్ఘగట్టులు చెసిన పడమటి
గాలి కొట్టుటచేత అలలు రేపబడి త్రొంచును. జలములేని చెరువు అశు
భము చెరువుగట్టులు మిగుల బలబుగల కొయ్యలచేనైనను రాళ్ళతో
నైనను ముందుప్రక్క దృఢంబుగాగట్టి వెనుకప్రక్క వాన్నుపోసి,
ఏనుగులు, పశువులు, మొదలగువాటితో త్రొక్కించి గట్టిగానుండు
నట్లు చేయవలయును.

గట్టమీద చెట్లునాటుట

శ్లో|| కకుభవటామ్రస్థ త్కదగబై | స్పనిచులజంబు వేతననీపైః
కురవక తాలాశోకమధూకై | ర్వకుళవిమితైశ్చాపృతతిరామ్||

(జలార్గళశాస్త్రము)

తా|| చెరువుగట్టుమీద వగళనుద్ది, గుట్టి, మామిడి, జువ్వి,
కడిమి, ఎర్రగన్నేరు, నేరేడు, వ్రబ్బిలి, వేప, ఎర్రగోరింట, తాటి,
అశోకము, ఇప్ప, పొగడ, మొదలగు వృక్షములు వేయవచ్చును.

నడబావి నిర్మాణము విశేషము

శ్లో|| సీరాయక్సలిలాం సుఖావతరణాం తీరస్థపుష్పద్రుమాం
కూజదవ్యక్ష విహంగమాంసు తరుణీమత్యాయతాం దీర్ఘ కామ్|
కుర్యాత్తత్రసముల్లసత్కమలినీ పత్తైఃకర్వచిచ్ఛామలాం |
శ్యామాలోక నవమాలికాం విదధతీం సీతోత్పలానికర్వచిత్||

(విశ్వకర్మప్రకాశిక)

తా|| అనేక జలనాడులతో గూడినదియును అందు సుఖముగ
దిరుగునట్టి సోపానములు గలదియును కిలకిలారవములుచేయు నానావిధ
పక్షులతోగూడిన పూలచెట్లు గలదియును, మిక్కిలి చిత్రములగు పడ
వలు గలదియును, విధ విధములగు కమలములు, కలువలుగలిగి మిగుల
విశాలముగను యుండు నడబావిని నిర్మింపవలయును.

ఉన్నతసన నిర్మాణము

శ్లో॥ విలంబినో యత్ర సుఖం సుమనః సంపుష్కరం కిం చిత్ ప్రసవేష్యైశ్చైవ
శమంది శంతః కలహం సభ్ర మౌషధ్యచిచ్ఛేద్యైశ్చైవ రినునోగిమాణీశ్చ॥

తా॥ వాపీకూప తటాకాదులు విస్తరించి పుష్పనలాదులచే మిక్కిలి
దట్టంబులగు కొవ్వలతో వ్రేలబడి పుష్పములు గలదియగును, కలహం, సభ్ర,
కారండవ, చక్రవాక, జలహంసములు వ్యనేన పక్షిగములుతో గూడిన
యనేక కొలంకులు గలదియగును, మిట్టి కుంభాల్లి తటాకముపాసనగల పుష్ప
వృక్షములు గలదియగును, అగు ఉద్వ్యాసవనంబును సిద్ధింపవలయును.

✱ ఆరంభ ముహూర్తములు

శ్లో॥ అనూరాధా మఖాహస్త | రేఖి మఖూత్తరాశ్రయే |
రోహిణీయుగ శే పుష్యే | ధనిష్ఠా త్రితయేతథా
పూర్వాషాఢాభి దేచైవ | శుభమాసిశుభది నే
వాపీకూప తటాకానా | మారంభః కథితోబుధేః॥ (జలార్గళ)

తా॥ అనూరాధ, మఖ, హస్త, రేఖి, ఉత్తర, ఉత్తరాషాఢ,
ఉత్తరాభాద్ర, రోహిణి, ధనిష్ఠ, పుష్యమి, శతభిషమా, పూర్వాషాఢ,
ఈనక్షత్రములయందు శుభమాస శుభదినిములందు వాపీకూపతటాకా
కాది ఆరామములు ప్రారంభించుట శుభము.

ఎట్టిజలమునైనను మధుర జలముచేయుట

శ్లో॥ అర్జునముస్తోశీరై స్సనాగకోశాత కామలచూర్ణైః
కతక ఫలచూర్ణయుక్తైః కూపేయోగః ప్రదాతవ్యః
కలిం కటుకం లవణం విరసం సలిలంచా శుభగంధి భవేత్
తదనేకభవత్యమలం సరసం శుభగంధి గుణై రసరై శ్చయ్యుతం॥

తా॥ వాపీకూపాదులయందు, తొరొదకము గలిగియుండినను,
బురదగ నుండినను, వగరుగ నుండినను, దుర్గంధముగను ఉండినచో
వంకమద్ది, చెట్టుపట్ట, తుంగగడ్డలు, వట్టివేళ్ళు, శొంఠి, బీరవిత్తులు.
ఉసిరికపొట్టు, చిల్లగింజలు వీనిని చూర్ణముచేసి, ఆజలములందు కలిపి
నచో మధురజలములగును.

శ్రీపరమేశ్వరాయనమః

వ్యవసాయ సావెతలు

—: * :—

- 1 అంబబొడ్డు ఆస్తిలే ఎద్దున, జారుబొడ్డు చనుకట్టు ఆవుకు
- 2 అకాలపువాస ఆరికలకుండు
- 3 అచ్చివచ్చిన భూమి అడుగెడే చాలును
- 4 అడవిపంగి చేనుమేసిపోతే, ఊరపంది చెవులుకోసినట్లు
- 5 అడుగడుగునకు నిక్షేపము
- 6 అతివృష్టి, అనావృష్టి
- 7 అత్తివలినకోడలు, చిత్తపట్టిన వరిచేను, బాగాను
- 8 అదును తప్పినపైరు, ముదిమివాని బిడ్డ ఒకటి
- 9 అదునుకాని పదును
- 10 అదునున పొదలో చల్లినా పండును
- 11 అదునెఱిగి సేద్యము, పదునెఱిగి పైరు వెయ్యనలెను
- 12 అనోరాధ కార్తిలో, అనాధకణ్ణయినా యీనును
- 13 అనోరాధ కురిస్తే, మనోరోగాలు పోతాయి
- 14 అన్నికార్తులు కుఱియకపోతే, హస్త లిప్పక కుఱియును
- 15 అన్నీపండిన కాపువానికి, అన్నం కలుపు
- 16 అయితే ఆరిక, కాకుంటేకంది, దున్ని చల్లితే శనగ
- 17 అయిదు నాళ్ళుపై చాలే తోలినట్లు
- 18 అరవై ఆరు పిండిపంటలు ఆవుచంటిలోనున్నవి
- 19 ఆర్లుగొడ్డు పితుకునా?
- 20 అశ్వని కురిస్తే, అంతా నవ్వుము
- 21 అశ్వని కురిస్తే, అడవిలోకి చాలదు
- 22 ఆకాశధార దిగినచో, ప్రజలందరు బ్రతుకుదురు
- 23 ఆకాశము గుఱ్ఱుత్రొక్కుడు పడితే, అతిసమీపములో వర్షమున్నది

- 24 ఆ కంపకు ఈకంపానిలిపి ఒకనొసగు
 25 అగాడ్డు మంచిదై తే అప్పురి నోనే ముక్కుబాబోయేని
 26 అబుజ్జులో ఎన్నినాలే
 27 అమువపు విత్తులు ముత్తాలగునా?
 28 ఆరికకు చిత్తగడం, అడుదానికే పిల్లగడం
 29 ఆరికచల్లిని రెడ్డికి, అలూమిలకు ఒకటేనీర
 30 ఆరుగకోసిన ముహూర్తముననే, కంగి కూడాకోయినాను
 31 ఆరుద్రకారై ఎత్తనానకి, అన్నముపెట్టిన గుంటిక నేగిలేదు
 32 ఆరుద్ర ఉటిమితే అటువానలుపాడు
 33 ఆరుద్రలో అమనుసరి
 34 ఆరుద్రకురిస్తే, దారిద్ర్యములేదు
 35 ఆరుద్ర బిందిస్తే, అత్తవైరోజులు వజ్రపు
 36 ఆరుద్రలో అడ్డెను చల్లితే పుట్టెడు పండును
 37 ఆరుద్ర ప్రథమపాదమున విత్తనమువేస్తే ఆగింభములు చెడును
 38 ఆరుద్ర వానలకు ఆవుములు ఫలించును
 39 ఆరుద్రవాన, అదునువాన
 40 ఆరుద్రవాన వేసిన ఆరికె, ఆకులో పెట్టిన అన్నముతో సమము
 41 ఆవుచేనిలో మేస్తుంటే, దూడగట్టునమేయునా?
 42 ఆవులు ఆవులు కుమ్ములాడి, లేగలకాళ్ళు విజుగద్రొక్కినట్లు
 43 ఆళ్లేషలో అడుగుకు ఒకచినుకుపడినా, అడిగినన్ని వడ్లుపండును
 44 ఆళ్లేషకురిస్తే, ఆరోగ్యము కలుగును
 45 ఆళ్లేషకురిస్తే, ముసలియెద్దు అగకెవేయును
 46 ఆళ్లేషకారై అసిరితే అసిరినట్లు, మసిలితే మసిలినట్లు
 47 ఆళ్లేషలో వూడ్చినట్లయితే, అడిగినంతధాన్యము
 48 ఆళ్లేషవాన, అరికాలుతేమ

49 ఆసాధానికి అకుపోలు

50 ఆసాధానంద్రుని ప్తమి, అప్తమి, ననమి. దశమలు చగ్రగుడు గుడి
కట్టి వే. నస్యమాలన్నియు పండును

51 ఇంటినారు నిడ్డి గేదెలగుట. పొరుగువారు చిగిగేదెలన్నట్లు

52 ఈసోని పట్టి చివుడుపట్టయన్నట్లు

53 ఈమడి గూనికమ్మతో సమానమన్నట్లు

54 ఉండేవాడు ఉలన, నెల్లేవాడు నుప్పుచల్లవలెను

55 ఉత్తరచూచి ఎత్తరగంప

56 ఉత్తరఉరిమితే, ఎత్తరగంప

57 ఉత్తర ఉటుముతప్పినా, రాజుపాడితప్పినా, చెదపురుగునకు తొక్క
లువచ్చినా కష్టము.

58 ఉత్తర ఉటిమికురిసినను, పాముతటిమికరిచినను తిరుగదు

59 ఉత్తరకారై అంత్యము పురువాలె వరిఊడ్పులు ఊడ్పురు

60 ఉత్తరకారైలో చల్లి తే ఊలతగులును

61 ఉత్తరపదును ఉలనలకులదును

62 ఉత్తరలోచల్లినపైరు, కత్తరిలోనఱకినకొయ్య

63 ఉత్తరలోచల్లి తే ఊదుకొనితినేదానికిలేదు

64 ఉద్దరిగిగాలిదొర్లి తే, గుంటల్లోనీళ్ళుండవు

65 ఉప్పుపండ్లు పెక్కుగా పండినచో, ఆ సంవత్సరము వరిపెక్కుగా
పండును

66 ఉరిమితే, వానకురియకనూనదు

67 ఉరుములు మెలుపులుగూచి ప్రజలు ఉల్లాసపడుదురు

68 ఉలనలు, మూల, జ్యేష్ఠులోనిత్తితే మూడుబిట్టలయినా అవును

69 ఊటయెక్కినమడిలోని, వరి మొక్కలు కుళ్ళిపోవును

70 ఊటనేలయందు దుక్కిలదునుకాదు

71 ఊడుపు లుద్దరై నవనట్లు

72 ఊరంతా వడ్లు ఎండబెట్టుకొంటే, ఎక్కో కోశ యెండబెట్టుకొన్నదంట

73 ఊరు కాలువ తీసినమడి, వాటిలు వేసినపశువు అక్క రకునగుచ్చును

74 ఊరు విశించినా, ఊలన అడుగు నిడువకూడదు

75 ఊల వేసినమడిలో నీరుండదు

76 ఋతువుననుసరించి పనినములు సేచును

77 ఎండి ఏడుము పండుటకంటె, ముఱిగిము తైము పండుట మేలు

78 ఎక్కడ కట్టి తేనేమి, మననుగడలో యీని తేసరి

79 ఎత్తుపడిన గొడ్డు పులికి జడుస్తుందా

80 ఎద్దంత పొడవు కుప్పయితే, ఏడుపుట్టుచోళ్ళు అవుతుంది

81 ఎద్దుబలము ఏదేబలము

82 ఎద్దు అడుగులో ఏడుగింజలు పడితే పంట పలుచనౌను

83 ఎద్దు చున్నగా పిణుజుబగర్చినది

84 ఎద్దు ఎండకులాగ, దున్న నీడకులాగ

85 ఎద్దు తన్నునని భయపడి, గుఱ్ఱము చాటునదాగినాడంట

86 ఎద్దునడిగా! గంతకట్టడము

87 ఎరువుంటే, వెట్టివాడు సేద్యగాడే

88 ఎఱువు పెట్టినచేను, ఏలుబడియైన కోడలు వ్యర్థపోరు

89 ఎఱుభూమిపంట. ఒక నాటిపంట

90 ఏగిలిచేస్తే, ఏలనివానికై నా పండును

91 ఏగిలి చున్ని తే మాలకై నా పండును

92 ఏటా ఒకదూడ ఎందుకుకాదు

93 ఏటా చేను ఏములు పండించిన పంటలుపండును

94 ఏట్లో వంకాయలు కాస్తవా అంటే కాస్తవి అన్నాడంట

95 ఏడవనేరిస్తే, వ్యవసాయం

96 ఏడు కుఱచలుచూచి, ఎద్దును కొనమన్నాడు

- 97 ఏ తాము పాపము ఏగురు పాపములేను
- 98 ఏలేనానికి ఎప్పుడో తేనేను? యేచేవానికి కన్నుపోలేనేమి?
- 99 ఒక్క కిసంపాదనము పదిమందికి పాలు
- 100 ఓటికుంటలో నగలుగూతస్తే, ఎచ్చేదే పర్వం
- 101 కంక ఎఱునైతే, కన్ను ఎఱునాతొంది
- 102 ఏ చే చేను మేస్తే, ఏ చేమి చేయగలడు
- 103 కందిపంట పండితే, కఱవు తీరును
- 104 కట్టకు ఒకకంకి వచ్చిదయితే, పుట్టికి ఏదుము తరుగు అగును
- 105 కట్టెకోలు ఏకాశికి, కట్టెకంప కొట్టుకొస్తుంది
- 106 కడవాడివాని కటారిపోటుకంటే, మొదటి నుడివాని ఏకుపోటు
మేలు
- 107 కత్తుకలిస్తే పొత్తు, కలియకుంటురోతి
- 108 కన్ను ఎఱునై న, మిన్ను ఎఱునై న, కాకరమానదు
- 109 కన్యలో చల్లితే, కనుగుంతలకై నారాపు
- 110 కఱవుకు మామిళ్ళు, కాలానికి నేరేళ్ళు
- 111 కఱవుమానుప పంట, మిడతలమానుప మంట
- 112 కఱువులో బిడ్డల నమ్మకొన్నట్లు
- 113 కఱువున కడుపు గొల్చినప్పుడు ఎన్నటికి మఱువను
- 114 కఱులేనివానిని గొట్టె అయినా కఱుస్తుంది
- 115 కర్కాటం బిడిస్తే, కాటకంబగు
- 116 కర్కాటకము బిడిస్తే, పర్కాటకము పండును
- 117 కలివిచ్చెట్లు కాస్తే, కాటువరి పండును
- 118 కలివెలు పండితే, కాలము తీరుతుంది
- 119 కలుపు తీత కూలీలకు తాలుకులు అవసరమన్నట్లు
- 120 కలుపుతీయనిమడి, దేవుడు లేనిగుడి
- 121 కలుపుతీయనిపైరుకఱు, వెలపడదు

- 122 కిన్నెము కడుగు తొడిగినయింట కఱవులేదు
 123 కసుకే బసవన్న
 124 కాచిన చెట్టుకు రాళ్ళిదెబ్బలు
 125 కాటిలోపండినవి, కాకులుతిన్నవి
 126 కానియెడల శంధైనాకాయదు
 127 కాపునచ్చి, నెప్పుడే కఱవువచ్చినదంట
 128 కాపుజాడి, గొత్రెజాడి
 129 కాపువానికి, కందిగింజలకు, సత్యంలేదు
 130 కార్తీకం కలకాళా, వైశాఖంపులకాళా
 131 కార్తీకమాసములో వర్షము, కర్ణానితో యుద్ధము
 132 కార్తీకమాసమునకు కాకులుతొక్కుతవి
 133 కార్తీకమాసమున కడవలుకడుగ ప్రొద్దుండదు
 134 కార్తీకమాసమునకు కడవరివాసలు
 135 కార్తీకంతో వానలు కడసారి
 136 కార్తెముంగు ఉఱిమినా! కార్యముముందుపరిమినా! చెడుతుంది
 137 కాలములో విత్తనాలు, కలలోనై నాపోయవలెను
 138 కాలమునాటికందిగింజ, పెద్దలనాటి పెసరగింజ
 139 కాలందన్నితే పెరిగేదిపుచ్చకాయ, మరిగేది గుమ్మడికాయ
 140 కాలేకడుపుకు మండేగంజి
 141 కాసుగొడ్డుకు రూకబందె
 142 కుంచెడుగింజలకు కూలికిపోతే, తూమెనుగింజలు దూడలుతిన్నట్లు
 143 కుంచెడుబియ్యం గుమ్మడికాయ
 144 కుంటికులాసం, యింటికి మోసం
 145 కుంటెద్దురానిదీ, దూలమెత్తరు
 146 కుప్పతగులబెట్టి పేలాలువేయించుకతిన్నట్లు

- 147 కుప్పలోమాణిక్యంవలె ధాన్యమున్నదన్నట్లు
 148 కుప్పవీకేదొంగ, ఎడిలోపరగ నీరుకొనేవానిని బెదరించాడంట
 149 కుమ్మరలవములో గచ్చపాదు వేసినట్లు
 150 కూతలార్భాటమేగాని, కుప్పలోగింజలులేవు
 151 కూలికివచ్చి, పాలికిమాట్లాడినట్లు
 152 కూలికూటికిరాదు. లేకిచేతికిరాదు
 153 కూలీలకు గొల్లమధ్యాహ్నమైనదన్నట్లు
 154 కొండవాడూ, పంటకొండవాడూ. వంకాయకాల్చుక తిన్నట్లు
 గానేఉన్నది
 155 కొబ్బరిచెట్టుకు, కుడితిమ్మత్యవు
 156 కొట్టకు నక్క కొట్టి
 157 కొలిచేవాడుగుడ్డి, కొలిపించేవాడుగుడ్డి
 158 కొల్లేటిబ్రహ్మత్య కాపుమీదుగాకొట్టుకపోవాలి
 159 కొల్లేటిలోపండేపంటేగాని, చచ్చేదున్నలకులెక్కలేదు
 160 కొత్తకుండలో జోరీగలాడినట్లు
 161 కొత్తనీటికి చేపలెదురెక్కినట్లు
 162 కొత్తనీరువచ్చి పాతనీటినికొట్టుకపోయినట్లు
 163 కోటివిద్యలు కొండకులోపలనే
 164 కోటివిద్యలునేర్చినా, కొలలచ్చితేకొలపలేకాదు
 165 కోడితెక్కలులరవేస్తే, గొప్పవర్షంకురుస్తుంది
 166 కోతలన్నాళ్లు కోతీబ్రతికినది, నీచూబ్రతికితివి యిప్పుడుబ్రతికినదే
 బ్రతుకులన్నట్లు
 167 కోరుగింజలు కొంగులోనికివచ్చినా
 168 కొలలేనిపెట్టు, త్రాడులేనికట్టు
 169 గడ్డపలుగులుగాలికికొట్టుకొనిపోతుంటే, ఒగుడాకు నాపనివమన్న
 దంట

- 170 గడ్డపలుగులుమింగి, శొంఠికసాయంత్రాగినట్లు
 171 గడ్డగడ్డకు ముంతెడునీళ్ళుత్రాగి, రెడ్డేవ్యవసాయంచేయవలెను
 172 గరికమేసినగాడిదచచ్చునుగాని, గరికచిరుచ్చుచునేడెండును
 173 గాదెకిందనున్న ఎలుక, గాదెకిందేబ్రతకాలి
 174 గాదెనిండాగింజలువుగటే, కరువునీ, కాలానీ, నాభార్యాను, పిల్ల
 లను నేనేరక్షిస్తానన్నాడట
 175 గాలివేసినప్పుడే ఎగరిబోసుకోవాలి
 176 గాలివచ్చినప్పుడే, తూర్పారఫట్టుకోవలెను
 177 గింజలుముత్తుముపిట్టలు పన్నిద్దుము
 178 గుడిపాముకరచినట్లు గంగగోవుపొడిచినట్లు
 179 గుడ్డెదు చేలో పడ్డట్లు
 180 గుద్దులాడినయింట్లో గుప్పెడుగింజలునిలువవు
 181 గుమ్మళ్ళుకుళ్ళినవి, ఆవాలుఅల్లి నవి
 182 గుమ్మడికాయపొయ్యేదారియెఱుంగడు ఆవగింజపొయ్యేదారి అట్టే
 పట్టిచూసాడు
 183 గుత్రానికిముడ్డిఎండితే, ఆరికకనుముతింటుంది
 184 గొడారివానివద్ద తోలుకొన్నట్లు
 185 గొడ్ల కాచేవారిని కొట్టనివాడూ, గొత్రెలకాచేవారిని తిట్టని
 వాడూ లేడు
 186 గొడ్డువారుగొడ్డుకేడిస్తే, గొడారివాడు తోలుకేడ్చినట్లు
 187 గొత్రెకొవ్వితే గొల్లవానికేలాభము
 188 గొత్రెనుతినేవాడుపోతే, బత్రెనుతినేవాడు వచ్చినట్లు
 189 గోధుమలువేస్తే, బాదములుపండునా?
 190 గోనెలకంటె గోతాలుమెండు
 191 గోరంతఉదకమే, గోతాలుచేయును

- 192 గోవునుకోసి, చెప్పలుదానం చేసినట్లు
- 193 గోవులులేనినూళ్ళో గొడ్డుగేదే శ్రీమహాలక్ష్మి
- 194 గ్రాసములేనికొలుపు
- 195 చంద్ర పరివేషం, వర్ష యోగం
- 196 చవక దూబర తిండికి కారణము
- 197 చామలుచల్లి చేనువిడువవలెను
- 198 చాలులో చాలుదున్ని తే, చేనుచేను కేలపును
- 199 చావటిముందరికొంప, కదపాపుల్లలకునరి
- 200 చింతపండితే జీడిపండదు
- 201 చిత్త చిత్తగించి, స్వాతిచల్లగజూచి, విశాఖ విసిరికొట్టకుంటే,
వీసానికి పుట్టెడు పండుతానన్నదంట (జొన్న చేను)
- 202 చిత్తకార్తెకు, ఉలవచేను, చిత్తుచిత్తుగా నాటుతుంది
- 203 చిత్త కురిస్తే, చింతలుపండును
- 204 చిత్తచిత్తము వచ్చినచోట పడును
- 205 చిత్తజల్లు, స్వాతివాన (విలువగలవి)
- 206 చిత్తయెండకు పిట్టతల పగులును
- 207 చిత్తలో చల్లితే, చిట్టెడుకావు
- 208 చిత్తవాన యేడపడతే, యాడనే
- 209 చిత్తస్వాతి సందుచినుకులు, చాలినంత వర్ష మిచ్చును
- 210 చిత్తస్వాతులు కురువకుంటే, చీమకుకూడా నాంబ్రం
- 211 చిత్తస్వాతులు కురియకుంటే, చిగురుటాకులు మాడిపోవున
- 212 చినుకులకు చెఱువునిండునా?
- 213 చిన్న పునర్వసు కార్తెలో, చిట్టెడు వడ్లుచల్లితే పుట్టెడువడ్లు
పండును
- 214 చీమలు చెల్లెక్కితే, భూములుపండును

- 215 చూచిన దెల్లాసుంకము, పాసిన దెల్లా పంకము
 216 చెట్టు చెడేసరికి ముక్క-మూతిసిగిచెయ్యి పుట్టునన్నట్లు
 217 చెట్టుపెట్టినవాడు నీళ్ళుపోయ్యిందా!
 218 చెట్టులేనిచేను, చుట్టములేని ఊరు కష్టము
 219 చెట్లు మెండయితే, చేరికలోవాన
 220 చెడగొట్టి శనగ ఆముదాలు
 221 చెడునున్ని చేసంతా శనగ వేసిన ఫలించునన్నట్లు
 222 చెడనచేను, రాజనాలుపండునా?
 223 చెడ్డచేనుకి మూడుమంచెలా?
 224 చెడ్డచేనుకి, యింటివడ్లు పొంగలా?
 225 చెప్పకపోయినా చప్పికొమ్ములయెద్దును కొనుము,
 226 చెఱుకా? బెల్లంపెట్టుమంటే, పెడుతుందా
 227 చెఱుకుపండితే, కొఱతలేదు
 228 చెతెవు ఓడు, ఊరుపాడు
 229 చేతిలోలేనిది, చేలోకి ఏలావస్తుంది
 230 చేతిలోది, లేతచేలోది ముదరలన్నట్లు
 231 చేనిపంట కొయ్యగానే చెప్పతుంది
 232 చేనిలోపుట్టిన, బీడుఎక్కడికిపోతుంది
 233 చేనికి ఎరువు, మడికిమంద
 234 చేనికుదురు, ఆలికుదురు ఉండవలెను
 235 చేనిపంట చారెడ్డైనా చాటును
 236 చేనుకుగట్టు, ఊరికిగట్టు ఉండవలెను
 237 చేనుచేసి చెడలేదు, చెడ్డచేసి బ్రతికలేదు
 238 చేనులో చేనుకలిసినా, జాగాలోజాగా కలిసినా పోనివ్వరాదు
 239 చేలో పత్తిచేలో ఉండగానే, పోలికిమూడుమూళ్ళు, నాకు ఆరు
 మూళ్ళు, అన్నాడట

- 240 చేసేది చెడ్డకోత ఎద్దులేలిసేద్యం
- 241 జడ్డిగములో మిడతపోత
- 242 జనుములో వాముపోతే, పాతికసప్తం
- 243 జీతగాణ్ణి తెచ్చుకొంటే, ఇంటికి ఖామందు అయినాడు
- 244 లండ్రిసేద్యం, కొడుకు వైద్యం, కూడుమధ్యం
- 245 తనకుఅని తవ్వెడు తవుడుఉంటే, ఆకటి వేళకు ఆరగించవచ్చును
- 246 తనకురాని రాజ్యము పండితేనేమి! పదటకలిస్తేనేమి!
- 247 తనను పొడిచిన గంగిగోవునయినా పొడిస్తే పాపంలేదు
- 248 తనపుట్టి పిచ్చగానుంటే, పొరుగుపండుం పరా కొలిచినాడట
- 249 తరిలంటే వరిలంటారు తరిగొంతుకకుడరి
- 250 తల్లినినమ్మినవాడు ధరణినినమ్మినవాడు చెడడు
- 251 తల్లిపాలు దూడచెప్పతుంది
- 252 తల్లినిచూచి పిల్లను, పాడినిచూచిబట్టెను తీసుకోవాలి
- 253 తల్లి లేనిపిల్ల, ఉల్లి లేని కూర
- 254 తావులగొడ్డుకు రోలడ్డుము
- 255 తాబోతూ బొల్లి యెద్దుకు కుడితి పెట్టినట్లు
- 256 తిరివెపు మజ్జిగకు వచ్చి, పాడిబట్టెకు బేరమాడినట్లు
- 257 తిరిగితే వరిపాలం, తిరగకపోతే అడవిపాలం
- 258 తీగకు కాయలుబరువా?
- 259 త్రుళ్ళేద్దే, గోనెమోసేది
- 260 తువ్యన చేసినఎరువు, బాపనికిపోసిననెయ్యి
- 261 తూనీలు ఆడితే, తూమెడువర్షము
- 262 తూమెడువడ్లు తూర్పార పట్టేటప్పటికి, ఏదుమువడ్లు ఎలుకలు
తినిపోయినవి
- 263 తూర్పుకొట్టు వేస్తే, చుక్కిబెద్దు అంకెవేయును

- 264 తూర్పున ఇంద్రధనుస్సు, దూరాన వాతవిర్దము
 265 తూర్పున ఇంద్రధనుస్సువస్తై, తుంగమడిలోను, పడమర ఇంద్ర
 ధనుస్సువస్తై, బండమీదను (పశువులను) గట్టవలెను
 266 తృణముమేరువ, మేరువతృణము
 267 తెగినచేను తేమటర్చును
 268 తెల్లపూలు పండితే, తెల్లజొన్నలుపండును బలుసుపండితే,
 పచ్చజొన్నలు పండును
 269 తేనె తుట్టపున్నానికిపూత, అమావాస్యకుఁజరిగింపు
 270 తేరగాడికి ఏమిరా? తెల్లజొన్న నూగు
 271 తొలకరిని చెఱువునిండినా తొలుచగాలు కొడుకుపుట్టినా
 లాభము
 272 తొలకరివానలు, మొలకలకుఁబల్లి
 273 తొలివకాదళికి, తొలితాటిపండు
 274 తోఁకవడ్లుపంట, వెన్నుకోతనేస్తం
 275 దరిద్రుఁడు తలకడగబోతే, వడగండ్లవాన వెంబడేవచ్చిందట
 276 దక్షిణపుకొమ్ముపొచ్చు ధాన్యపుధరి పొచ్చు ఉత్తరపుకొమ్ము
 పొచ్చు ఉష్ణధర పొచ్చు
 277 దాగఁబోయినచోట, దయ్యాలుపట్టుకొన్నట్లు
 278 దీపావళికి దీపమంతచలి
 279 దీపావళివర్షాలు దీపాంతరందాఁటును
 280 దుక్కిఁజంటే, దిక్కుఁజన్నది
 281 దుక్కికొద్దిపంట, బుద్ధికొద్దిసుఖము
 282 దుక్కిగలభూమి, దిక్కుగలమనుజుఁడుచెడడు
 283 దుక్కిఁబెద్దు దేశాంతరం వెళ్ళినట్లు
 284 దుక్కిచలవేచలవ, తల్లిపాలేపాలు
 285 దుక్కిదున్నితే, భూమికిశాంతము

- 286 దున్నకుండాచల్లితే, కొయ్యకుండాపండినది
- 287 దున్నబోతే దూడలలోకి, మెయ్యబోతే, ఎడ్లలోకి
- 288 దున్నలాగునకష్టపడి, దొరలాగునతినవలెను
- 289 దున్నక వేసిన ఆముదాలు, మాదిగకుయిచ్చినఅప్పు, తిరిగిరావు
- 290 దున్నగలిగితే, మన్నుమాట్టవలెను
- 291 దున్నినపొలానకు తాగినగంజికిసరి
- 292 దున్నేవాడులెక్కచూస్తే, నాగలికూడామిగులదు
- 293 దున్నేరోజులలో దేశంమీదపోయి, కోతరోజులలో కొడవలిపట్టి
వచ్చినాడట
- 294 దున్నేవాళ్ళకు లేళ్ళచూపించినట్లు
- 295 దుబ్బుకాగెడు, వెన్నుమూరెడు, దూసితేదోసెడు, పూదితే
ఏమీలేదు
- 296 దూడపాలు దుత్తకేఆయెను
- 297 దూడలేనిపాడి, దుఃఖపుపాడి
- 298 దూడకుడిచినట్టా! దుత్తలోపడ్డట్టా!
- 299 దూడకుడిస్తేనేగాని! ఆవుచేపదు
- 300 దూడచస్తేకమ్మలం గేదెచస్తేనిర్మలం
- 301 దొంగకు చేనుపచ్చిలేదు
- 302 దొడ్డెడుగొడ్లను దొంగలుతోలుకొనిపోతే, గొడ్డుగేదె శ్రీమహా
లక్ష్మీ అయిందట
- 303 దొరలుయిచ్చినపాలుకన్నా, ధరణియిచ్చినపాలుమేలు
- 304 దోమలుపడితే, చామలుపండును
- 305 నంగివంగలుమోస్తే, నారికేళాలుదూడలుమేసినవి అన్నాడట
- 306 నమ్మినానబోస్తే, పులిసిబూరటెల్లందట
- 307 నల్లేరుమీద బండిపారినట్లు

- 308 నారుపోసినవాఁడు నిరుపోయకమానడు
 309 నిన్నకుప్పానేడుఆళ్ళు
 310 నిమ్మకు సీరెత్తినట్లు
 311 నీపత్తవణంపాడుగానూ, నావరివణం కుప్పయికుప్పూపెట్టు
 312 'నీబ్రత్రగొడ్డును ఎవరుకొస్తారు చూతాము' అంటే 'నాతిత్తిలోని
 డబ్బేకొస్తుంది' అన్నాడట
 313 నీరు నీరువంకనేపారును
 314 నువ్వుకు సూరుకోగాలు
 315 నువ్వులకు తగిననూనె
 316 నూటికినూలుపోగు, కోటికికోవుతోక
 317 సూరులయ్యేవరికు నన్నుకాపాడితే, సూరులయినవెనక నిన్ను
 కాపాడుతాను అన్నట్లు
 318 నొచ్చిపోయినవాఁడా నువ్వులుచల్లుము
 319 పండనినేల పుట్టెడుదున్నడంకంటే, పండేనేల పండుముచాలును
 320 పంటపెంటలోనేఉన్నది, పాడివూరిలోఉన్నది
 321 పండేపంట పైరులోనేతెలుస్తుంది
 322 పచ్చడమువెడల్పున పదికఱలున్నా, పైరుచెఱుపనద్దు
 323 పడమటకొఱుపడితే, పందిళ్ళమీఁద రాజనాలుపండును
 324 పడమటకొఱుపడితే, పాడిఆవులంకెవేయును
 325 పడమటమెఱసినపదిగడియలకు వర్షమువచ్చును
 326 పడమటకొరడువేస్తే పాడుగుంటలన్నీనిండును
 327 పడుచులసేద్యం పాకానికిరాదు
 328 పడమరకుపూరేడుపిట్టంత మేఘమునడిస్తే, పాతాళంబ్రద్దలగు
 నంత వర్షముకుఱుస్తుంది
 329 పడమరమెరిస్తే పందిలయినానీళ్ళకుదిగదు

- 330 పత్తికిపదిచాళ్ళు, ఆముదాలకు ఆరుచాళ్ళు
 331 పత్తికి పదిచాళ్ళు నొన్నకు ఏనుచాళ్ళు
 332 పదిమందిగలవాడు సగదై నాసేద్యంచేస్తాడు
 333 పదినునిప్పినా! అదినునిప్పినా! పన్నుదంగు
 334 పసిచెయ్యనివాడు యింటకివోగి. పన్నుయివ్వనివాడు దివా
 నాకు దోగి
 335 పయిబడ్డమాట, పడిబడ్డనీళ్ళుపోలినా!
 336 పలకమ్మపున్నానికి (మార్గశిరము) పడమటికొమ్మ పూస్తుంది
 337 పలుచసపంటవేడుక, ఒత్తుమాపులువేడుక
 338 పలుచనిపైరు పాతిరనిండును
 339 పల్లముదున్నినవాడు, పల్లకియెక్కినవాడు సహము
 340 పల్లికమ్మగడుస్తే, తల్లిలోకలుస్తాను
 341 పశువులకుపాలు నోటిలోఉన్నవి
 342 పశువులనుకాచేవాడు, పాటుకులక్కరికురాడు
 343 పాటిమీదవ్యవసాయం, కూటకై నారాదు
 344 పాటుకలిగితే కూటికికొదవా?
 345 పాటుపడితే భాగ్యముకలుగును
 346 పాడితో పంటవోపదు
 347 పాడిపసరము, పసిబిడ్డఒకటి
 348 పాడిఆవునుదానముచేసి పాలుమాత్రము పితృకుకొన్నట్లు
 349 పాన్పుమంచిదిచూచి, పసరమునుకట్టవలెను
 350 పాపడము పదిసేద్యాలపెట్టు
 351 పాలుచిక్కనయితే, వెన్న వెక్కనము
 352 పాలేరుదున్నినవాడు, అప్పులపాలు
 353 పాలేరువానికి గొడ్డుపోయినను, మారుతల్లికి బిడ్డపోయినను బెంగ
 లేదు

354 పితికేబత్తెనుయిచ్చు, పొడిచెగున్నను పెచ్చినట్లు

355 పుచ్చస మిరిహులైనా! తొన్నలకు సరిహంగపోవు

356 పుచ్చినపిత్తనాలు, పచ్చనా మొలపవు

357 పుట్ట పన్ను వేసిక, పుట్ట మిరియింప

358 పుణ్యచక్ర పుట్టె, స. పిచ్చుకునునుని సేతులాడనట్లు

359 పువర్వసు పువ్యమిత ర్దులు వచ్చిస్తే, పూరేడుపిట్ట అడుగైనా
తడియదు

360 పుబ్బరేగినా, బూడి రేగినా నిలుగుక,

361 పుబ్బరేగినా, బూడి రేగినా, పారంముట్టుకొంది

362 పుబ్బపుబ్బిబ్బికోరిసినా, గుబ్బచ్చి చట్టుక్రిందనానదు

363 పుబ్బకెరలితే, భూతంకెరలినట్లు

364 పుబ్బలో చల్లేదానికంటె, నిబ్బలోపోనేదిమేలు

365 పుబ్బలో చల్లేది మబ్బులో మొత్తుకొనేది

366 పుబ్బలోపుట్టెడు చల్లుటకంటె, ముఖలో మానెడు, అశ్లేషలో
అడ్డెడు చల్లుటమేలు

367 పువ్యమాసమునందు పూసలుగ్రుచ్చ ప్రొద్దుండదు

368 పువ్యమాసానికి పూసంత వేసంగి

369 పువ్యమి కురిస్తే, పూరిపిట్టయినా తడియదు

370 పూచినతంకేడువేసినా కాచినవెంపలివేసినా, నేనుపండుదును

371 పూచిన పూలెల్లా కాయలయితే, భూమి పట్టడానకు స్థల
ముండదు

272 పూటకూళ్ళకు వచ్చినవారికి పుట్లధర యెందుకు

374 పూతకుముందే పురుగు పట్టినది

375 పెంటమీదపంట, మంటమీదపంట

376 పెట్టగల బచ్చలిపాదు కొనగలగేదేమేసిపోయినది

377 పెద్దయింటిబొట్టెలయినా కావలె, పెద్ద చెఱువునీరులయినా కావలె

- 378 పెన్నలో మాన్యము చెప్పినట్లు
 379 పెన్నరావడం పెన్నకరిగేలోపడ
 380 పెరుగుట విరుగుటకొరకె
 381 పెరుగు ఎట్లు కలిపినట్లు
 382 పెసరకు పైరుగాలి, పసరమునకునోటిగాలి ప్రమాదకరములు
 383 పేడిలో పొదిగిన ఉల్లిగడ్డి
 384 పైరుకు ముదారు పసరమునకులేత
 385 పై పెట్టుగా వర్షించిన పైరు, పగవానిమొగము చూడరాదు
 386 పైరుగాలికి ప్రత్తిచెట్టు ఫలించును
 387 పైరు పెట్టక చెడిపోవుటకంటె, పైరు పెట్టి చెడిపోవుటమేలు
 388 పొట్టలుతినే వానికి ఊసబియ్యమెట్లువచ్చును
 389 పొట్టపయిరుకు పుట్టెడునీరు
 390 పొట్ట కరుకులు తిన్నవారికి ఊసబియ్యాలులేవు
 391 పొట్టకు పుట్టెడుతిని, అట్లకు ఆదివారము
 392 పొడుగుకోసి పాలుత్రాగినట్లు
 393 పొడుగుచింపిన పసరం, పోతును ఈనుతుంది
 394 పొరుగూరి చాకిరం, పొరుగూరివ్యవసాయం, తనను తినేవేకాని,
 తానుతినేవికావు
 395 పొయ్యిఅరిస్తే, బంధువులు కుక్కలుకూడై కరువువచ్చును
 396 పొల్లదంచి బియ్యముచేసినట్లు
 397 పోలిగాడిచెయ్యి, బొక్కలోపడ్డట్లు
 398 పోల్నాటిలో పోకకుపుట్టెడుఅమ్మితే అపోకానొరకక పొర్లిపొర్లి
 యేడ్చినదట
 399 బండిఎద్దుఅమ్మినవానిబ్రతుకుబంది
 400 బంధువుడవునరేగాని, పయిరులోచెయ్యిపెట్టవద్దు

- 401 బసలేవినినున్న, నె బసలేసేద్యం కూడద
 402 బరిగపంట, కిగుచ్చుమంట (ధాన్యకాలనా)
 403 బట్ట మేధ్యంబులిన్న! పొంగుచెడునా?
 404 బట్ట నెట్టె, పొంగుచెడునా?
 405 బట్టమేధ్యంబు, పొంగుచెడునా? ఉండరాద
 406 బలుసలుపండితే, విజ్ఞులపండితు
 407 బలుసలుపండితే, గొలుసులపండితు
 408 బాపనసేద్యం, బడుగులపండితు, కాపులచెడునా కాసులపండితు
 409 బాపనసేద్యం, బాపనసేద్యంబకటె
 410 బాపనసేద్యము భత్యముచేటు
 411 బాపనసేద్యము, నేనలుతప్పవు
 412 బాపనసేద్యము, కాపులసమారాధన
 413 బావిక్రిందనున్న బ్రతికినవాడు, చేనిక్రిందనున్న చెడినవాడు
 లేడు
 414 బీడునగురిసినవర్షము, అడవినిగాంచినవెన్నెల
 415 బురదలోబుక్కడమువంటివాడు
 416 బోడెద్దుకు పోట్లుగుప్పడము
 417 బోడెద్దుకు పోట్లునేర్పినట్లు
 418 బోదనముకొట్టితే, రాజనముపండును
 419 బ్రాహ్మణుడు ఒంటిపూటపడ్డా, పసరము ఒంటిపూటపడ్డా
 మానెడు
 420 భరణికారైలోజుల్లిననూ చేనుకాయకు చిప్పెడుపండును
 421 భరణికురిస్తే, భరణిపండును
 422 భూమికివానమేలా అంటే మేలేలన్నట్లు
 423 మంచికాలానికిమామిళ్లు, చెడుకాలానికిచింతలు
 424 మంచివానికొకమాట, మంచిగొడ్డుకొకచెబ్బ

- 425 మంది ఎక్కువైతే మజ్జిగపలచన
 426 మఖపుబ్బలునరపయితే, సుహృదైన తొనాన
 427 మఖిగోపుట్టి, పుబ్బలోపోయినాడు
 428 మఖిడిరిమితే మహదమీదకాట్రల మనాపండు
 429 మఖకు చూనికంకెట్టయితే, కార్తికమునకు కడవంత గొమ్మకి
 కాయ కాచును
 430 మఖిగోమానెడుచల్లుటకంటే, ఆక్లేషలో ఆడ్డెడుచల్లుటమేలు
 431 మట్టిగడ్డలోకప్పకూపై, ఒక రూముకున్నది
 432 మడికిగట్టు, ఇంటికిగట్టు వంచిది
 433 మడినున్ని మహారాజైనవాడు, చేనుదున్న చెడినవాడేమిడు
 434 మడినిబడ్డనీరు, పైనిబడ్డదెబ్బపోనేరవు
 435 మడిబీద, రైతుబీద
 436 మదురవార మడియైనాకావలె, మాటకారిమిగడైనా కావలెను
 437 మనిషికి వున్నది పుష్టి, పసరానికి తిన్నది పుష్టి
 438 మన్నుమగ్గుతే మాలనికైనా పైరగును
 439 మన్ను వెళ్ళకుండా దున్నితే, వెన్ను వెళ్ళకుండా పండును
 440 మలుగులు క్రుంగితే మాపటికి ఈనుతుంది
 441 మల్లెపట్టిన చేనివలె
 442 నూగిలి మన్నితే, మాలనికైనా పైరగును
 443 మాఘమాసపువాస, మొగుడులేనిచాన
 444 మాఘమాసపుచలి, నుంటలోబడ్డతీరదు
 445 మాఘమాసములో గ్రామములపై తము నాకును
 446 మామిడిమగ్గితే సజ్జలుపండును
 447 మామిళ్ళకు మంచు చెలువు
 448 మామిళ్ళు కాస్తే మశూచికముమొందు

- 449 మార్గశిరములో మాట్లాడుచానికి ప్రొద్దుండదు
 450 మార్గశిరమాసము మహాశ్రావణ చలి
 451 మాలపున్నమ, ముందర మాదిగైనా చల్లదు
 452 మిథునంబో మొక్క... మీసకట్టునపుట్టినకొడుకు
 453 మిన్ను ఎఱినై నా? కన్ను ఎఱినై నా కాకనిమానదు
 454 మీగొడ్డుకు ఇంతివుడు అంటే, మీబిడ్డకు యిన్నిపాలు అన్నా
 డట
 455 ముండపెంచినబిడ్డ, ముగదాడులేని ఎద్దుతో సమానము
 456 ముదికొమ్మ వంగదు
 457 ముచురున వేసినపైరు, మునుమున పుట్టినకొడుకు
 458 మూలకా రైకు వరి, మూలకుచేరుతుంది
 459 మూలకురిస్తే, ముంగారుపాడు
 460 మూలముంచును, జ్యేష్ఠ తేల్చును (ఎర్వము)
 461 మూలబొచ్చిన ఉలవలు, మూడుకాయలు, ఆరుపువ్వులుగా
 పండును
 462 మృగశిరకు ముంగిళ్ళు చల్లబడును
 463 మృగశిర కురిస్తే ముందుగా పండునన్నట్లు
 464 మృగశిరకురిస్తే, ముసలిఎద్దు అంకెవేయును
 465 మృగశిర వర్షిస్తే, మఖ గర్జించును
 466 మృగశిరలో పైరు, మీసకట్టున పుట్టిన కొడుకుమేలు
 467 మెట్టను మాతి, పల్లనిభార్య
 468 మొదటమానెడు దూడచస్తే, దుతైడు
 469 మొదలేమన్ను, కరువువస్తే గడ్డలు
 470 మెయిలునునమ్మి, చెఱువు తెగగొట్టినట్లు
 471 రెండుఆవులపాలు త్రాగినదూడ
 472 రెండేండ్ల ఎండు, మూడేండ్ల మురుగుఉండదు

- 473 రేవతివర్షం, సర్వసస్యములకు రమణీయము
 474 రోహిణి ఎండకు రోళ్ళువగులును
 475 సంశయమెఱిగి వనితను, వన్నెనెఱిగి పశువును కొనవలెను
 476 వట్టిగొడ్డుకు ఆర్పుతెప్పవ వానలేని చుట్టుకు ఉప్పులెక్క వ
 477 వడ్ల గింజలలో బియ్యపుగింజ
 478 వడ్ల గాడిలో పందికొక్కును పెట్టి నెట్లు
 479 వడ్లతోకూడా దాగలఎండవలసివచ్చినది
 480 వడ్లుగొడ్డుడన్నవానిదే వ్యవసాయం
 481 వడ్లుమూల్యం పిచ్చుకలుఅద్దం
 482 వరికిఒక వానా, వూదకుఒక వానా?
 483 వరికివాక, దొరకుమూక అవసరం
 484 వరిచేనుకు పాలచవుడు నేలమంచిది
 485 వరిచేనుకు పొట్టకు పుట్టెడు నీరుండవలెను
 486 వరిచేనుకు నీరుతగ్గినచో, మూస నెట్టు అన్నట్టు
 487 వలుపుకు మెలుపులు, వట్టిగొడ్డుకార్చులు మెండు
 488 వానడం లేక అవు, పెనిమిటిడం లే పడలినములేదు
 489 వానరాకడ, ప్రాణముపోకడ తెలియదు
 490 వానలకు ముఖకారై, శ్వాసములకు చిత్తకారై
 491 వానలుకురిస్తే వాతలుమానునా? బిడ్డలుకంటే రంకులుమానునా?
 492 వానలుకురుస్తుంటవి. కన్నలులరుస్తుంటవి
 493 వానలేని వట్టిపిడుగు
 494 విత్తనము ఒకటివేస్తే, మొక్క ఒకటి మొలుచునా?
 495 విత్తనాలకు పోయినరెడ్డి వోదలెత్తగావచ్చినాడు
 496 విత్తుకన్న జేత్రం మెలుగు
 497 విశాఖవర్షం, దున్నలకు, మాదిగలకు, అముదాలకు బలము

- 558 చెయ్యిపుట్లనట్లెక్కు. ఒకచిలుకపురుగుగాలును
 559 నెయ్యిపుట్లుగలవానిక ఒకటికన్నకొనిపోతేనేమి
 590 వెలిపాలమును. నెగనపిల్లను విడువకూడదు
 591 నెల్లటూరిలోనిద్రువూ. పరుచూరిలోపడుచునూ. ఇవ్వకూడదు
 592 వేదపండితునిగురువుకనకూడదు
 593 వేదచాలాకాస్తై, ముఖూనకములుమొండు
 594 వేర్లలోవెంపలి, కాయలతోకానుగలువేస్తే పండును
 595 వేలుకువేలు ఎడమ
 596 వైరికిగాని వడ్లుమెదగవు
 597 శనివారంవాన శనివారమేవిడుచును
 598 శివరాత్రికి జీడికాయ, ఉగాదికిఊరగాయ
 599 శివరాత్రికి శివశివాలంటూ పోతుందిచలి
 590 సంసారిబీద, భూమిబీద
 591 స్వాతికురిస్తే, భీతికలుగును
 592 స్వాతిచల్లగాజూచి. విశాఖలోఒకయిసురు విసరితే, మొదలుతిన్ని
 నచో, ఏమిగొజులు రాలును నన్నాదంట (జొన్న చేను)
 593 స్వాతివానకు ముత్తిపుచిప్పలెగురు చూచినట్లు
 594 హస్త ఆదివారమువస్తే చచ్చినంతవర్షము
 595 హస్తకార్తలో చల్లితే, అచ్చింతలకై నారావు
 596 హస్తకు ఆదిపంట. చిత్తకు చిరివంట
 597 హస్తచిత్తలు నఱుపైతే, అందరిసేద్యంవకటే
 598 హస్తమూచి అందరముపోదాము
 599 హస్తపోయిన ఆరుదినాలకు. అడుగకుండావిత్తు
 590 హస్తలో ఆకు అల్లాడితే, చిత్తలో చినుకులేదు
 591 హస్తకు ఆరుపాళ్ళు, చిత్తకు మూడుపాళ్ళు
 592 క్షేత్రమెఱిగి విత్తనము, పాత్రమెఱిగిదానము

అనుబంధము

- 523 "అంటిబోయేడు వచ్చింది అత్తగారూ!" అంటే "కొలబుట్ర నా చేతిలో ఉన్నది కోడలా!" అన్నదట
- 524 అనును గొనపుడు పగునై తే నేమిప్రయోజనము
- 525 "అగడపలేసినని అత్తగారూ!" అంటే "పురిసెడు వెనక్కితియ్యవే కోడలా" అన్నదట
- 526 అలిమొగుడుకలహం, ఆరికకూడు వండినంతసేపు
- 527 ఆళ్ళు త్రొత్తవై తే తిరుగళ్ళు త్రొత్తవా
- 528 అవగింజలట్టేదాచి, గుమ్మడికాయ గుల్ల కాసుగా ఎంచేవాడు
- 529 ఆవాలు ముద్ద చేసినట్లు
- 530 ఆవులసాధుత్వమూ, బ్రాహ్మణులపేదరికంలేదు
- 531 ఆవుపాడి ఎన్నాళ్ళు? ఐశ్వర్యము ఎన్నాళ్ళు? బట్టెపాడి ఎన్నాళ్ళు? భాగ్యము ఎన్నాళ్ళు?
- 532 ఈనగాచి నక్కలపాలుచేసినట్లు
- 533 ఉండనిస్తై, పండుతుంది, ఉడతీస్తై ఎండుతుంది
- 534 ఉడకకే, ఉడకకే ఓఉల్లిగడ్డా! నీవెంతఉడికిన నీకంపుపోదు
- 535 'ఉడకవేకూడా ఉగాదిదాకా!' అంటే 'నాకేమిపనిలేదు ఏద వాకదాకా' అన్నట్లు
- 536 ఉమ్మడిగొర్రె పుచ్చిచచ్చిందట
- 537 ఉంగ్రడాళ్ళు పిండివంటాకాదు, ఉండధాన్యమూకాదు
- 538 ఉడుపు ఉద్దరై నట్లు
- 539 ఉదకూడు ఎన్నాళ్ళు? ఉద్యోగం ఎన్నాళ్ళు
- 540 ఉదనేలలయందు పంటఫలించదు
- 541 ఉరంతాఉల్లి, నీకెందుకేతల్లి
- 542 ఉల్లి పది తల్లులపెట్టు

543 ఉల్లి ఉంటే, మళ్ళీ వంటలక్కే

544 ఉల్లి ముట్టనిది వాసనరాదు

545 ఎంచివేస్తే, ఆరిగతరుగునా

546 ఎండబడితే; వుండబడుతుంది, ఉండబడితే; పంటపడుతుంది,
పంటబడితే; తిండబడుతుంది, తిండబడుతే; పండబడుతుంది

547 ఎక్కడయినాబావ! అనవచ్చునుగాని, వంగతోటలో బావఅనరాదు

548 ఎక్కమంటే ఎద్దుకుకోపం, దిగమంటే కుంటివానికికోపము

549 ఎక్కువవెలపెట్టి గుడ్డను, తక్కువవెలపెట్టి గొడ్డును కొదరాదు

550 ఎద్దుపుండు కాకినొప్పా

551 ఎద్దుమోసినంత, గోనెపట్టినంత

552 ఎద్దులవెంబడే తాళ్ళు

553 ఎనుబోతుమీఁద వాన కుఱిసినట్లు

554 ఎరుగనిఊళ్ళో ఎమ్మెలుచేస్తై, ఏకులునీమొగుడు వడుకుతాడా

555 ఏటిఈతకు లంక మేతకుసరి

556 ఏటివడ్డు చేను మాటిమాటికిసరి

557 కత్తిమీఁదసాము కానివానికైనా తగదు

558 కరువులో అధికనూనం

559 కఱ్రుమన్ను అయితే కాపుబ్రతుకు

560 కలిగినయ్యగాదెతీసేటప్పటికి, పేదయ్యకు ప్రాణంపోతుంది

561 కలీగినోరు గాదెతీసేటప్పటికి, లేనివారికి ప్రాణాలుపోతాయి

562 కాటికిపోయినా కరణాన్ని నమ్మరాదు

563 కానివేళకు కందులుగొల్గిళ్ళయినట్లు

564 కాపుకష్టము భూపతిసంపద

565 కాపులచదువు కాసులనష్టము

566 కాలమెఱిగి దున్నము

- 567 చూటికి గింజలులేక, కొరముల్లులేక సేద్యముచేసేది చెడ్డరోత
 568 కృషి తోనా స్తి నుర్పిక్షం, జపతోనా స్తి పాతకం
 569 కృషిమిత్తొవస్వ, విత్తేరనుస్వ, బహుమాన్యమానా
 570 గడ్డగడ్డకా పుట్టడునీళ్లు
 571 చచ్చి పోనయనం, బుడిచియెద్దు సేద్యం
 572 చేసినది వారికి చేసినది మహాదేవ
 573 తిడిసి ముప్పండుం అయింది
 574 తొత్తునలెపాటుపడి, దొరవలె తినవలెను
 575 దంపినమ్మకు బొక్కిందేకూలి
 576 పండుంతిన్నను పరగడుపే, ఏడుంతిన్నను ఏకాళియే
 577 పొలమునకు చెఱువు, నీరు ఆవస్యకము
 578 భరణి ఎండలకు బండలుపగులును
 579 మన్నునునమ్మి, దున్నినవాడు మన్నీడు
 580 మూలమురుగకురియును, జ్యేష్ఠ చెడకురియును
 581 ముంతెడు పాలకు ముత్యమంత వెన్న
 582 రాళ్ళచేనికి గుంటకతోలినట్లు
 583 రూకలేనివాడు పోక జేయలేడు
 584 రైతులెక్కచూస్తే, నాగలికూడా మిగులదు
 585 రోలుకఱుపు ఎఱుగదు
 586 రోహిణిలో విత్తనములు రోళ్ళునిండనిపంట
 587 లంకమేలికు గోదాని యీతకుసరి
 588 వట్టిగొడ్డుకు అరుపులుమెండు, వరపుటేటికి మెఱుపులుమెండు
 589 వట్టింటికి పోచిల్లు చల్లినట్లు
 590 వానతోక దువులేదు, పెనిమిటితో దరిద్రములేదు

- 591 వానలకు ఋతువు ముఖ—శ్యానములకు ఋతువు చిత్త
 592 విశాఖనుచూచి విడువరకొంప
 593 విశాఖవర్షం, వ్యాధులకుహర్షం
 594 విత్తనములుమల్లి తే వ్యవసాయంమానరాదు
 595 వృష్టికిప్రమాణం ఉత్తరహస్తలు
 596 వేళతెలిసి విత్తుము
 597 వేళ్ళతోపెంపలివేయుము, కాయలతో కానుగవేయుము
 598 సముద్రానకువతికుసరి
 599 సాగుబడిజేయగలిగిన భూమినేకృషికుడు
 600 స్వాతివాసకు ముత్యపుచిప్పలు
 601 క్షేమముకోరినవాడు సేద్యముజేయును

వ్యవసాయ ముహూర్త దర్పణము

వ్యవసాయ సామెతలు

సంపూర్ణము

కాకిరామేశ్వర మణిచీకథలు

కాకిరామేశ్వర మణిచీకథాను గురించి వివరించారు. ప్రస్తుతములో యీ గ్రంథము విశేష ప్రచారమునందున్నది.

శూర్యకాలంబున బ్రహ్మనందదేవోగి యను ఒక యోగివుండు పుడు కాకి బోవుచు తన పెంటనంటి దూదా నచ్చుచున్న శిష్యులకు మూర్ఖానంగా పోగొట్టుటకై తెలివిన కథలును, కాకిరామేశ్వర యాత్రలో చేయబడిన మణిచీకథా శిష్యులకు కనబడిన విచిత్రముల విషయములను తెలివిన కథలే కాకిరామేశ్వర కథలనటకును.

కథలు చదువుచున్నప్పుడు నిజముగ యిట్టి విషయములు పూర్వము భూలోకమున జరిగియు యుండునని తోచకమానను. ఇందలి భాషాశైలి ద్రావిడభాషామను బోలియు న్నది. పోస్టరసములైన విషయములు, విచిత్రములగు సంఘటనలు, ఆశ్చర్యకరమును కలిగించు కథలు, కడుపుబ్బ నవ్వు పుట్టించు విచిత్రవిచిత్రములు, చదువవలయునేగాని వ్రాయనలవిగాదు. ఈ గ్రంథమును వ్రాసినకవి తనవగల భాషాభాసమును, లోకానుభవమును యిమిడ్చి వ్రాసియుండెను. ఒక కథ చదివిన వెంటనే గొండవకథ చదువవలయునను కోరిక తరంగములవలె ఉప్పొంగుచుండును. ఆంధ్రభాషలో యిట్టి గ్రంథము లేదు. ఇది ప్రతివారును, ముఖ్యముగ చదివి అనందించవలసిన ఒక ఉత్తమపుస్తకము. ఇందు విశేష సంతోషమును కలుగజేయు కథలు లభింపవలయు గలవు.

812 పేజీలు. చక్కని నేలురకము కాగితము రూ 2.00

సంపూర్ణ రామాయణము - పదనము

ఆంధ్రసాదరాలారా! శ్రీరాముని చరితము లోకవిదితము. అయినను పలువురు ఆంధ్ర కవిత్వగ్రంథులు శ్రీరామ చరితమును పలువిధముల వ్రాసిరి. ఆ గ్రంథములను పలువురు ప్రచురించియున్నారు.

అయినను మేముకూడ శ్రీరామచంద్రుని కథనే సంపూర్ణ రామాయణమున పేరున వ్రాయించి ప్రకటింపితిమి. ఇందరు ప్రచురించియుండ మరల మీరేల అనే కథను వ్రాయించి ప్రకటింపనేలనని యందుకోమో.

ఈ గ్రంథమును మేము పండితుల కొరవడగాక సామరజనులను లక్ష్యము నంది దుకొని వారికి నులభముగ అర్పగునటుల మిక్కిలి నులభశైలిలో వ్రాయించితిమి. కనుక సామాన్య విద్యను నేర్చిన ప్రతి ఆంధ్రుడును ఈ గ్రంథమును చదివి అందలి సారమును గ్రహింపగలరు. ప్రతి ఆంధ్రుడును చదువవలసిన గ్రంథము గనుక మౌ ప్రతికి పెంటనే వ్రాయుడు. రూ 2.50

శృంగార గ్రంథములు

శృంగార వద్యము	0.25	కవిచాడవ్వ	0.25
అధునిక కామకాస్త్రం	2.00	మధుర మర్కము	1.00
నతివతి కతుహల రహస్యం	2.50	కళికర కంఠము	1.00
వడకటింటి మాచ్చట్లు	1.00	దాంతుకర్మ రహస్యములు	1.00
వడకటింటి రహస్యము	1.00	ప్రేమ బాబులు	1.00
నతి పురుష రహస్యములు	1.00	మన్మథ సామ్రాజ్యము	1.00

కుట్టుపని

ఇది గౌరవ యోగము,
ఈ దినము చూచినది
రేపు మరియొక విధముగ
మారియొందును. అటు
చేసే మనము భరించు
ఉదా. పులలో ప్రతి
దినము క్రొత్త రకములు
బయలు దేరుచున్నవి.
అందులకని మేము ఈ
సాగరిక శ్రీ పురుష
లోకమునకు దగినట్లు
విదేశ స్వదేశములలోని
క్రొత్త పదముల ననుస
రించి కుట్టుయంత్రముల
మీద తామే స్వయం
ముగ గుడ్డను కత్తిరించు

టను, కుట్టుటను నేర్చుకొనుటకు “కుట్టుపని” అను పేరుతో ప్రైవేట్ ప్రమాణము ముద్రించి
ప్రచురించితిమి.

1-25

సీ. భక్త విజయము

ఇందు మహావతివ్రతం 3 భుజు మృదుమౌరముగ వ్రాయబడియుండెను. ఇట్టి
మహావతివ్రతం 3 భుజు చదువుటవలన దుష్టవ్రత రహిత నవార మొదల తమ తమ చెడ
వ్రత రసలను వదిలి భర్త మౌరముల ననుసరించి సంపరింతురని చెప్పుటకు ఎట్టి సంశయ
మునులేదు. మహా నిశ్చలభక్తి కైరాండ్రైన వతివ్రతంకథలు చదువబడన శరీరము భక్తి
తన్మయత్వము జెంది పులకాంతురమగుచుండును. ఈ గ్రంథము నిజముగ భక్తలపాలిటి
కల్పరేఖవలెనైతి. దైవము లేదని వాదించువారమొదల యీ కథలు చదివినంతమోత్రము
ననే తమ అభిప్రాయములను మార్చుకొని భక్తల ప్రభావములను తలచుకొనుచు అశ్చ
ర్యమును జెందుచుండురు. ఈ గ్రంథము భక్తల హృదయములు రంజితవేయొ ననుటలో
ఎట్టి సంశయమును లేదు. గ్రంథముయొక్క పేరును బట్టియే గ్రంథమునందలి విశేషము
లను తెలుసుకొనవచ్చును. భక్తల ప్రభావములు ఈ గ్రంథములో విపులముగ తెలుపబడి
యుండెను.

భక్తిరసమును జీరిపించు విషయములు, అనందమును కలిగించు చక్కని కైలిగల
వ్రాతలు, అశ్చర్యమును కలిగించు చక్కని కైలిగల వ్రాతలు, అశ్చర్యకరములైన ఘట్ట
ములు—చదువువారి హృదయములకు ఆహ్లాదమును కలిగించును భక్తిలేని జీవితము నిరర్థ
కము. భక్తిని వృద్ధిపరచుకొనుటకు యిట్టి గ్రంథములే ఆధారములు. నిజముగ ఈ గ్రంథ
ము భక్తలపాలిటి రత్నమువలెనైతి. శ్రీ భక్త విజయమును యీ గ్రంథమునకు సూటియైన
గ్రంథము జేరకటిలేదు. మహాచక్కని విషయములు.

ము 1-50

సి. సి. కృష్ణ బుక్ షిప్, కపాలపల్లి నెం. 1805 నువరాము. 1

శ్రీ మద్భగవద్గీత

ఇది మహాభారతమున
అర్జునుడు మహా
గ్రంథము. ఈ గ్రంథ
మునకు పాటియైన
గ్రంథము ప్రపంచము
లో ఎచ్చటను లేదు.

గీతాశాస్త్రమున్న
చోట శ్రీహరియు నను
గ్రహించును, మహాదే
వులను ననుగ్రహింప
య్యెను నుండును. ఈ
గ్రంథమును క్రద్వాభక్త
లతో చరించువారికి
సమస్త కష్టములు లోల
గిపోవును. అతీతసాధ్య
మును యీ గీతాశాస్త్ర
మును శ్రీ కృష్ణుడు
మహాభారత యొక్క

భూమిలో అర్జునునకు ఉపదేశించెను. ఈ గ్రంథము మహాపవిత్రమైనది. విశేష ఆశ్చ
ర్యకరమైనది. మానవులు అవలంబింపవలసిన ధర్మమారముల నన్నిటిని లోలోక
కారార్థమై శ్రీకృష్ణపరమార్థ యీ గ్రంథములో విపులముగ వివరించియుండెను.
ఈభగవద్గీత పారాయణ చేయుటచేట విశ్వరథుడును, బయలుదేరి, కరియు కాశ్యప
ములై యుండును. ఇందలి ప్రతి శ్లోకమునకును విపులముగ తాత్పర్యము వ్రాయబడి
యుండెను. ప్రతిదినము తప్పక భగవద్గీత నెఱుంగు పఠించునో వాడు మా కినిజొందును
సౌఖ్యములు పొందును. వాడు కర్మముల జేయుచుండినను కర్మములు వాని నంటవు.
భారతీయ విజ్ఞానమంతటిలో భగవద్గీతయే విశేష ప్రసిద్ధిని పొందినది.

ఇట్టి మహోత్కృష్టమైన గ్రంథము ప్రతివారను ముఖ్యముగ చదువవలయును.
ప్రతియింటను ముఖ్యముగ ఒక గ్రంథముండి తీరవలయును.

477 పేజీలు మేలురకము కాగితము చక్కని అట్టలైదు, రూ॥ 2.00

సాముద్రిక శాస్త్రము

మీ భవిష్యత్తును తెలుసుకొనవలసినచో యీ సాముద్రిక శాస్త్రమును
చదువుడు. అరచేతించుండు రేఖల ఫలితములను తెలుపునకే సాముద్రిక మన
బడును. అనేక తాటియాకుల గ్రంథములను పరిశోధించి వ్రాయబడినది.

ప్రహారుడు, ఈశ్వరుడు, గర్భుడు, భరాహమిహిరచార్యుడు మొదలగు వారు
సాముద్రికమును గురించి చెప్పిన విషయములన్నియు యీ గ్రంథములో వివరముగ
తెలుపబడియుండెను.

రూ॥ 0.50

సి. వి. కృష్ణ లాల్ దీప్తి, తపాలా బోర్డు నెం. 1805 మదరాసు-1

కార్తీక పురాణము

మహానామిది పురాణములలో జేరిన యీ కార్తీక పురాణము మొదలొ ప్రకటింపబడినది. అట్టి గ్రంథమున మేము ముద్రపెట్టినది ప్రాయశః సామాన్యజనులకు కార్తీకమహాత్మ్య మెట్టిదో తెలుసుకొనుటకు చేయవలెనని వ్యయ ప్రయోగముతోర్చి ప్రకటించితిమి. ఈ గ్రంథమున సోమవారవ్రత విధానమును, అందువలన యెరుగవలయువిధముగ సద్గుణ గాంధీ చక్కగ వర్ణింపబడినది. పుస్తకమును చదువ మొదలిడినచో కడపటి పుటవరకు చురువక నిడువదు. ప్రతి సోమవారము యీ గ్రంథమును చదువుటయేగాక యీ ప్రతిమునుగూడ ఆచరించుట మంచిది. మంచికాగితములపై ముద్రపములవంటి అక్షరములతో చక్కని ముద్రింపబడినది. 128 పుటల గ్రంథము. 1-25

గురుశిష్యసంవాద—వైద్యచింతామణి, ఇందు మననాథ సిద్ధాంతమును, ద్రవ్యమును, రసయోగక సాయములు, తైల, లేహ్య ఘృతమార్గములు నన్యధూపిత భేదజ్య క్రమములు, మొదలగు సారతమంశములు విపులముగ విశదీకరంపఁబడి యున్నది. ఈయొక గ్రంథముచేత సకల వైద్యవిషయము తెరువక గలదు. 4-00

(శ్రీ) మహాభారత నాటకము

రచయిత పూర్వకవి కోత్తూరు బామలింగార్య ప్రదీపము

ఇందు మహాభారతమంతయు వీధినాటకరూపమున వ్రాయబడినది. ఈ గ్రంథము విశేష ప్రసిద్ధిని పొందియున్నది. ఈవిధముగ మహాభారతమంత వీధినాటకరూపములలో ఇదివరలో ఏవ్వలచేతన వ్రాయబడియుండలేదు. ముద్దులమూటగట్టు పద్యములతోను, కందారములతోను, ద్విపదలతోను, చక్కని చరువులతోను, చోళుదారులతోను, చక్కని సంవాదములతోను, మధ్యమధ్య చక్కని కవనములతోను, నిసార, కంచార వర్ణనలతోను, వృత్తములతోను, మాలిని వృత్తములతోను వ్రాయబడియుండెను. ఈ విధముగ వ్రాయబడిన గ్రంథము నేరొకటిలేదు. ఇందు అది, సభాపర్యవాయి లగా యితరు సమస్త పర్యవాయిలైన చెప్పబడిన విధముగ వ్రాయబడియుండెను. మహాభారతమునందలి కథపై ఏమాత్రమును మార్పులేదు. చదువుటకు యింపైన పద్యములు ఉత్పలములకలు చంపకములకలు విశేషములుగ గలవు.

ప్రతిదానికిని రాగం, తాళం విశదముగ తెలుపబడియుండెను. ఇది ఒక ప్రాచీనమైన గ్రంథము. 880 పేజీలు పెద్ద సైజు చక్కని అట్టుచేయు. రూ 2-75

యవన జాతకము

ఇది అత్యద్భుతమయిన జ్యోతిషగ్రంథము. ప్రసిద్ధ ప్రాచీన జ్యోతిషాశ్రయితలలో నగ్రగణ్యుడగు యవనాచార్యులచే రచింపబడినది. ఇది ప్రాచీన ప్రయోగ గ్రంథము. ఇందు వివరింపబడిన ఫలములు అత్యద్భుతమయినవి. ఏ యే సంవత్సరమున జన్మించినవానికి యెట్టి ఫలములు కలుగునను విషయములతో ప్రారంభించి అయన ఫలము ఋతుఫలము, మాస, వార, నక్షత్ర ఫలములు, అగ్నిఫలము ద్వాదశరథావసిత గ్రహ ఫలము, దిన, రాత్రి, దివి, యోగ, కరణముల ఫలితములు తెలుపబడినవి. జ్యోతిషాశ్రయితో నిమిత్తము లేకయే ప్రతివారు తమ జాతకచక్రమును దగ్గర నుంచుకొని తమ తమ భావములను తెలుసుకొనుటకు వీలుగ విషయములు వివరింపబడినవి. నడువకలిగిన ప్రతివారికి ఉపయుక్తమయిన గ్రంథము. 0-75

శ్రీ. సి. కృష్ణ బాపట్ల సెంట్రల్, కల్యాణపెట్టె నెం. 1806 ముద్రాను-1

మండుల ప్రకటన

పుత్రసంతాన సంజీవి నూనె

ఈ సంజీవి నూనెను పదయము 2 దమ్మిడిలు తూనిక చొప్పున 15 రోజులు నేపించినచో వాయువు, పిత్తములను ఖండించి సంతానము కలుగజేయు గొప్ప కౌషధ రాజము. పుత్రసంతానము కలుగవండ యుండుటకు అటంకము చేయు బాపములను ఖండించి, ఈ అమాత్యమయిన సంజీవి నూనెకు భుజించిన మనుషులలోనే పుత్రసంతానము కలుగజేయు గొప్ప కౌషధరాజము. ఈ పుత్రసంతాన సంజీవి నూనెను కొని ఒక కర్రాడుము మీయింటిలో స్త్రీలకు యిచ్చి చూపుదు. పుత్రసంతానమున కరమైన మైనది, శ్రుతిపాలిట నిరప్రమాది. పుత్రులు లేనివారికి పుత్రసంతానమును కలుగజేసి అనందింపజేయు మహాకౌశల నూనె యిది యొకటియే యనదగును. ఇది నేపించు విధము కౌషధములో వ్రాక పంపబడును. పీసా 1-కి 2.00 పీసా 3-కి 5.00

బహుమతి సామోనులు

(ఇంజనీరింగ్ విభముల బహుమతి సామోనులు చేర్చి వంకబడును.)

ఈ నూనెను పెంట్టుకలకు సరుముకొనిన నేడు పూసిన పువ్వుల వాసరకు సరిగా యుండును. తలతోనుండు కర్రపులు పెంట్టుకలు వగులుట, ఈ పెండ్లొగ్గవాటిని పొగొట్టి జేమానునకు ప్రకాశమున్న సువాసనయున్న కలుగజేయును మాఖమునకు తేజస్సు నిచ్చును. సాఖ్యమును యిచ్చును. రుల 2.00

బహుమతి సామోనులు:— 1 పెంటుబుడి, 1 అండ్మైన మనివరును, 1 వంతపు మువ్వన, 1 కర్రసాండు, 1 చిన్న అద్దము, ఈ 5 సామోనులు ఇవామగా యుండును.

తేలు కాటుకు మందు

ఇది సుశుభముగా కనిపెట్టబడిన పొగలైన కరమౌషధము నీనిని పువయొగించిన రీతినిమిషములలోతల ఘోర క్రూరచాధను చల్లార్చి చల్లదనము కలిగించును. తేలుకట్టిన తరువాత అర్పించుచు వచ్చినవాడు మందునైన నెనుక అనందముతో నవ్వుచు వెక్కును. పీసా 4-కి 2.00 12-పీసాలు 5.00

గుల్లకు తారి

అపారమైన కడుపుబొమ్మతో నీరము మీదవడిన పురుగు పొదిరిగా రెవరెవగొట్టు కొని కాదవడువారికి ఈ అపుషధము ప్రాచుర్యమును, కఠోరమైన ఈ గుల్లకొగ్గము అనేక విధములుగా పరిణమించుచున్నది. పులితేవులు, గొంతులో పొడుచుట, వాంతులు, తేలులు, మలబద్దము, ప్రేగులు అతపు, భోజనంచేయగానే కడుపుబొమ్మ, కడుపులో గడ్డనుగరించుటలు వుండుట రొమ్మువరకు ప్రాకుట, ఇన్నివిధములుగా సంభవించి వ్యాధిగ్రస్తుని రోజుకు రోజు పీడింపజేసి, మారింది చివరకు చంపివేయును. మిక్కిలి విలువైన మలయాళదేశపు మారికలచేత తయారుచేయబడియుండు గుల్లకొగ్గని ఒకే ఒకసారి పరిక్షించి చూచిన వ్యాధిభాగిగా తీరిపోవువరకు వదలిపెట్టదు, మా అపుషధముతో స్వల్పమైన చికిత్స. యిది 1-కి 3.00

కార్తీక పురాణము

వరుసనిమిది పురాణములలో చేరిన యీ కార్తీక పురాణము సెండురో ప్రకటింపబడుచున్నది. అట్టి గ్రంథమున నేమన సంఖ్యను లెక్కతో వ్రాయించి సామాన్యజనులకు కార్తీకమహాత్మ్యము బట్టిది తెలియజేయునట్లు చేయవలెనని వ్యయ ప్రయాసలతోపై ప్రకటించితిమి. ఈ గ్రంథమున సోమవారవ్రత విధానమును, అంగులిన యెవరెవరు యేవిధముగ సదలించి గాంచితో చక్కగా వివరింపబడినది. పునఃపఠనముచేయుచు మొదలిడినచో కడపటి పుటవరకు గొలువక నిడుకగు. ప్రతి హిందూవుడు యీ గ్రంథమును చదువుటయేగాక యీ ప్రతిముసానుడ అంగులను ముంచి, మించి కాగితములపై మూర్త్యులవలెటి అక్షరములతో చక్కగా వ్రాయించుటకు. 128 పుటల గ్రంథము. 1-28

గురుకవ్యసంపాద—వైద్యవినోదముచే, ఇందు నవనాథ వైద్యక్రమము, ద్రవ్యము, రసయోగక వియంబులు, తేజ, తేజాస్య పుత్రహర్షింబులు నవ్యమాపిత భేదజ్యోక్తింబులు, మొదలగు సారతమాలికంబులు విభుజంబుగ విశదీకరణపఱచి యున్నది. ఈయొక గ్రంథముచేల సుల వైద్యవిషయము తెలుసక గలదు. 4-00

శ్రీ మహాభారత నాటకము

పంచుల న్యాయకవి శిక్షారు రామలింగార్య ప్రణీతము

ఇందు మహాభారతసంగ్రహము విధిగాఁగఁగూడన ప్రాయబడినది. ఈ గ్రంథము విశేష ప్రసిద్ధిని పొందియున్నది. ఈవిధముగ మహాభారతమునక విధిగాఁగఁగూడనములతో ఇదివరలో వర్ణనచేసిన ప్రాయబడియుండలేదు. మునుముటగట్లు పద్యములతోను, కందారములతోను, ద్విపదలతోను, చక్కని చదువులతోను, చోపుదారులతోను, చక్కని సంపాదములతోను, మద్యముద్యు చక్కని శబదములతోను, నిసార, కందార వర్ణనలతోను, వృత్తములతోను, మౌలిని వృత్తిములతోను ప్రాయబడియుండెను. ఈ విధముగ ప్రాయబడిన గ్రంథము సోకటిలేదు. ఇందు అది, సభాపర్యములు అగా యిత సమస్త పర్యములు పైన చెప్పబడిన విధముగ ప్రాయబడియుండెను. మహాభారతమునందలి కథల ఏమాత్రమును మార్చలేదు. చదువుటకు యింపైన పద్యములు ఉత్పలమాలికలు చంపకమాలికలు విశేషములుగ గలవు.

ప్రతిపాసికిని రాగం, తాళం విశదంబుగ తెలుపబడియుండెను. ఇది ఒక ప్రాచీనమైన గ్రంథము. 280 పేజీలు పెద్ద పేజీలలో అట్టబడినది. 2-75

యవన జాతకము

ఇది అత్యద్భుతమయిన జ్యోతిషగ్రంథము. ప్రసిద్ధ ప్రాచీన జ్యోతిషాస్త్రి శ్రీ శ్రీ నగ్రగణ్యుడగు మహానాథ్యులచే రచింపబడినది. ఇది ప్రాచీన ప్రమాణ గ్రంథము. ఇందు వివరింపబడిన ఫలములు అత్యద్భుతమయినవి. ఏయే సంవత్సరమున జన్మించినవానికి యెట్టి ఫలములు కలుగునను విషయములతో ప్రారంభించి అయిన ఫలము ఋతుఫలము, మాస, వార, నక్షత్ర ఫలములు, అగ్నిఫలము ద్వాదశరథావసిత గ్రహ ఫలము, దిన, రాత్రి, తిథి, గౌర, కరణముల ఫలితములు తేటతెలుగున వివరింపబడినది. జ్యోతిషములతో నిమిత్తము శేకయే ప్రతివారు తమ జాతకచక్రమును దగ్గర నుంచ కొని తమ తమ భావములను తెలుసుకొనుటకు పలుగ విషయములు వివరింపబడినది. చదువగలిగిన ప్రతివారికి ఉపయోక్తమయిన గ్రంథము. 0-75

మండు అక్రమము

పుత్రసంతాన సంజీవి నూనె

ఈ సంజీవి నూనెను ఎర్రయము 2 బస్సుదీలు తూనిక చొప్పున 15 రోజులు నేపించినచో వాయువు, ఏ క్రమమును ఖండించి కలతనము కలుగజేయు గొప్ప ఔషధ రాదును. పుత్రసంతానము కలుగజేయ రయంతుటకు అటంకము చేయు ఔషధములను ఖండించి, ఈ అమాల్గముగనున సంజీవి బాగుక జేయించిన మునునెలలోనే పుత్రసంతానము కలుగజేయు గొప్ప ఔషధరాదును ఈ పుత్రసంతాన సంజీవి నూనెను కొని ఒక కర్మాదుము మీయింటిలో స్త్రీలపై యిప్పు నుడుదు. పుత్రసంతానమును వరమక్రమమైనది. శ్రుతిపాలిట నిబ్రహ్మది. పుత్రులు లేనివారికి పుత్రసంతానమును కలుగజేసి అనందింపజేయు మహిమ నూనె యిది యొకటియే యనవచ్చును. ఇది నేపించు విధము ఔషధములో సుత్రక పంపబడును. నీసా 1-2 2.00 నీసా 3-4 5.00

మహా మేధావీ మేధావీ

(ఇంజనీరింగ్ లోని విద్యమును విజయముగా నేర్పి వంతులకు.)

ఈ నూనెను పెంట్రికలకు సమముగ నేరుక వేయిన పుష్కల వానరజ నరిగా యుండును. తలలోనుండు దురుష్టత పెంట్రికలు వగులుట, ఈ పెంట్రికవాటిని బాగాటి జేమానమున ప్రకాశమును నూనెనయమును కలుగజేయును మాఖమునకే జెప్పు నిచ్చును. సాఖ్యమును యిచ్చును. కల 2.00

విజయముల సామానులు:— 1 పెంట్రికలు, 1 అంకరైన మనివరును, 1 దంతపు జున్నున, 1 కలరసాండ, 1 చిన్న అద్దము. ఈ సామానులు ఇనాముగా యుండును.

తేలు కాటుకు మందు

ఇది నూతనముగా కనిపెట్టబడిన సాగునైన వరజాక్షయము నీనిని పువయోగించిని 5-నిమిషములతోతల నూనె ప్రకాశమును చల్లార్చి చల్లదనము కలిగించును. తేలుబట్టిన తరువాత అర్థజించును వచ్చినచో మందజేసిన తరువాత అనందముతో నవ్వును పెక్కును. నీసా 4-5 2.00 12-నీసాలు 5.00

గుండు తాడి

అపారమైన కడుపుబొప్పిలో నీవము మీదకైన పురుగు గొదిరిగా రెవరెవగొట్టు కొని బాదవడువారికి ఈ అపువధము ప్రాచీనమును, కష్టమైన ఈ గుండుతాడి అనేక విధములుగా పరిమించుచున్నది. పులితేలులు, గొంతులో పొడుచుట, వాంతులు, తేలులు, మలబద్దము, ప్రేగులు అరుపు, భోజనంచేయకనే కడుపుబొప్పి, కడుపులో గడ్డగుగరించునట్లు వుండుట గొప్పవరక ప్రాతట, ఇన్ని విధములుగా సంభవించి వ్యాధిగ్రస్తుని రోజున రోజు పీడింపజేసి, హరించి చిరకాల చంపిజేయును. మిక్కిలి వింతైన మలయాళదేశపు మారికలచేత తయారుచేయబడియుండు గుండుతాడిని ఒక ఒకసారి పరీక్షించి చూచిన వ్యాధిభక్తునిగా తిరిపాపువరక వదలిపెట్టరు, మా అపువధ ముతో నవ్వునైన చికిత్స. యిది 1-2 3.00

రక్తకర్షి అమృత సందీవి కల్పం

(ఇది సరమలత, ఎముకలక బలము నిచ్చు అమృతమైన సందీవి కల్పం)

మిత్రులారా! ప్రసిద్ధి చెందిన సందీవి మూలికలు, పుష్పములు, విత్తనములు మొదలగు విలువగల సకల వస్తువులనుచేర్చి మిక్కిలి రుచికరముగా తయారించబడిన గొప్ప ఔషధము శ్రీ పురుషు లిరువురును పుకయోగించవచ్చును. వర్షముగోరు

రక్తకర్షి అమృతసందీవి కల్పం ఉపాయమును సేవించినచో బలహీనం తలక్రిప్పుట వీటిని తొలగించి దేశమువలె బలమును కలిగించును. బలము లేనివారికి కూడ ఈ ఔషధమును పుచ్చుకొనిన బలమును కలిగించి శిశువారుధ్యంబును కలుగజేయుట వంటి గొప్ప ఔషధములైనను, శిశుకర్షి లేనివారికి యీ ఔషధమును పుచ్చుకొన్న అకలిని కలిగించి త్వరలో పిల్లము కలిగించి రక్తమును బృద్ధింపచేసి నిద్రలేనివారికి నిద్ర కలుగజేయును, బలము విచ్చి గొప్ప ఔషధమగునట్లు.

రక్తకర్షి అమృత సందీవి కల్పం సేవించుటవలన నడుముగొప్ప, కాళ్ళు చేతులు లాగుట, పిత్తవేరి, కడుగునము, సోమరితనము, వాతగీన, పిత్తగీన వీటిని ఖండించి వేచి తోగ్గము కలుగజేయును. యిది 1-కి నెల 8-00 యిది 8-కి నెల 8-00

వజ్రబీజ తైలము

అండరోగం లేక బీజరోగం ఎన్నివిధములగునో అన్నిటికిని, ఈతైలం శ్రేష్ఠమైనది

అపుడపుడు గలగు వరిబీజ వాళులు, వరిబీజము వాయిలాగా గట్టిపడి పోవుట, సరమలత వడింపు, వరిబీజము ఎక్కినిగుట, బీజములో అప్పుడప్పుడు చెడగిన చేరుట, బీజములో పోటు గలుగుట, పీనులో వాతంచేరి ఒక విధమైన కబళము ఏర్పడుట, వరిబీజములో చేరిన నకలవిధమైన వ్యాధులగునను ఈరెండు మందులను (అనగా) వజ్రబీజ తైలమును ఉపయోగించిన వెనుక వజ్రబీజకోడరిని ఉపయోగించవలెను. ఈ వజ్రబీజ తైలమును కిరోబాలు సేవించిన మూత్రమున గలము గలగును. వీటి వెంబడిచే వజ్రబీజ కోడరిని పుకయోగించినయెడల బీజరోగములన్నియు తూరిగానగించిపోవును. యిది 1-కి 8-00

వజ్రబీజ కోడరి

బీజరోగముచే కష్టపడువారు తెచ్చెప్పిన వజ్రబీజ తైలమును మొదట సేవించి వెనుక ఈ ఔషధమును సేవించుచూ వచ్చిన, ఎన్ని సంవత్సరములనుండి ఏర్పడిన వ్యాధియైనను తూరిగా నులుము కలుగును. బీజ పోవులు, వాళులు, బీజము బరువుగా నుండుట, మున్నగునవి కూడా తొలగించి తూరిగా స్వస్థపరచును. యిది 1-కి 8-00

మహా నారి కేళాంజనము

ఇది కండ్రల దిబ్బవధము, పుట్టు శ్రుద్ధిత్వ మిగిలిన కంటికి సంబంధమైన నకల వ్యాధులను 15 రోజులలో పోగొట్టును. కండ్రలో పువ్వుగుడుట, కండ్రలముందు శుద్ధకట్టినట్లుగా తెలియుట, కండ్రల ముందు రసగుండ్లు చూదిగా తెలియుట, రేచీకటి, మూత్ర మందము, కండ్రలో కండ్రపెరుగుట, కాటరాన్ అను కండ్ర కాసుము మొదలగు కలువరోగములు 90-న్నీ గుణపరచును. ఈ పి చుధము మిక్కిలి శ్రమతో లేవకారణ్య మునుసరించి చేయబడినదగును. కండ్ర తెలియనివారు ఈ మందును నమ్మి పుకయోగించిన యెడల మూత్రము వరల పొందవచ్చును. యిది 1-కి 8-00

శ్వాసాంతక చింతామణి

శ్వాసాంతక కన్నీటిని మూలకారణమైన కఫమును చిత్తి చేరించి తూర్తిగా హరించబోయింపుట యేర్పరుచిన ఈ అమృతభక్తము, రొమ్ములో కఫము చేరిపోయి శ్వాసము క్రమముగా పీల్చుకొక గొంతుక స్పందించిపోయి చేతులుకాళ్ళు అడతల శేత్రములు తేలిపోయి అమృతము సుమారుములతో వెంటనే మౌ శ్వాసాంతక చింతామణి అమృతభక్తమును లోకీకీ నేనించిన ఎడల కఫమును త్రెంచి శ్వాస ఆశ్వాస నిశ్వాసములు తేలికగాను క్రమముగాను యేర్పడి శేత్రములలోనికి జీవమువచ్చి కాళ్ళుచేతులలోని నరములు దిగువు ఏర్పడి చుట్టగా తిరుగును. తరువాత క్రమముగా ఈ అమృతభక్తమును నిదానముగా నేనించిన రొమ్ములో కఫము ఏ పరసీయక కుశ్రీకలించి కఫక్రిమిలను చంపి ర క్షణాక్షణములు వృద్ధిచేయదు. అన్నిదినములు నేనించిన యెడల జీవితవర్ధింకమును వారికి ఆ కఫమునకే సంబంధించిన శ్వాసాంతక కనబడదు. యిది 1-3 మా. 2-00

నవమూల నాసకుడు

9 విభముల మూలరోగములకే దివ్యమైన ఔషధము

మూల, కంకమూలంగా భార బారానగా వెతుగుపీల్చుకొనివచ్చుట, అనంతపు మూలశాస్త్రాధి, చీను కనియింపుట, అగ్రనము చుట్టును చిన్న చిన్న బొబ్బలులేవుట, లోక లను, బయిటను మొలకలుగలిగి ఉచ్చి నొప్పికలుగుట, అగ్రనము దిగువునడిపోవుట, అగ్ర నము బయిటనడ వచ్చుట, మున్నగు శుభద్రవములను ఈవి షధము నిశ్చయముగా నెల వరచును. నులబంధములను పోగొట్టును. లోపల మూలము, బయటమూలము, చీనుల తేరిన మూలము, బెట్టమూలము, రక్తమూలము మొదలగు 9 విభములైన మూలరోగులకే మౌ ఔషధములన్ని గాఢరండిగా నివర్తించును. నిదా 1-3 5-00

సకలవిధ పౌడ సంహరి

కీరము మడతలుగల కంకము చంక తొడనందును కస్త్రములు వరించుట నడుము కౌగము (అనగా) నడుముచుట్టును పొత్తికడుపునందును చిన్న బొబ్బలు శేత్ర వినదినమునకే వృద్ధియై తరనితీటగలిగి నిద్రకథంగంబుయెడలనట్టి తామర, మేనూతామర, మేనూకారక తామర, దట్టపు తామర, దక్షిణకేళమునగల పురుగుకాటు మొదలగు కాటను పున్నలోటు తెలియక చూన్చి నుభవించును.

నిదా 4-3 2-00 దుక 1-1 5-00

చంద్రామృతము

ఇది ఒక సిసా వర్ణమున్న వేరే శైవ్యము అవలంబించు. అన్ని వాధ్యం లులను పోగొట్టును. ప్రతివారించెంతను వుండలేకనది. రగవిషగంధకాదులు కలియ లేదు. దీనిని పెరియిన యెటువంటి వాతరోగములు కృమిపులు మొదలగు రోగములు పౌడతామర, చిడుమ, మొదలగు చర్మవాధ్యంలు నివృత్తమునగును. కొన్ని బొట్టు నీటిలోనిది చి ధుచ్చుకొనిన కీరలజ్వరము, కడుపుబాడ, అజీర్ణము, కూల, దగ్గ, కడుపులోబల్ల, కీరవాడ, కఫయుత్థరోగములు, మూలశాస్త్రాధి, బలహీనము మొద లగు సకలవాధ్యంలు నిమిషములోపల పోగొట్టును. పథ్యములేదు. దైర్యము యోగ వముల హడ వంపబడును. నిదా 1-3 1-50

వాత రోగ విధ్యంశిని

(కీర్తనావృత్తం నుండి తుండు)

మహావాతము, అంద్రవాతము, చలనవాతం, ముడుగువాతం, మక్షవాతం, కాళ్ళు చేతులు వట్టుకొనిపోవుట, చాపు, మోకాటు, మూలంబువాయువు, రోమ్యునొప్పి, వక్కూల, లీమలవాయువు, కీర్మచాపు. మూతకవాయువు, మలబంధము, తొడలనొప్పి, శ్రేవాము కూలుచునుట, అప్పుడెప్పుడు అసానవాయువులు పరయుట, కడుపుబ్బుట, ఎగత్యాన మొదలైన కఠినమైన సమ సవాయురోగములకు ఇది పరయోషధము, ముతూత్రములను సులభే కరిగింపగట ఆరోగ్యమును చేరుకొనుట. ఋద్ధి 1-కి 8-00

సంగీత స్వర నింత్రామణి

ఈ మందు పొడవనట్టి కీర్తిని అధికపడుచును. రోగినిమువత స్వరమునిచ్చునట్టి పరమ యోషధంబు. గొండులో ప్రణం, గజగబధు పీనిని మోపుంచును. సంగీత నిద్ర్యాంశులకు ప్రసంగం తెలుసుకొనటకు యిది ముఖ్యమైనటువంటిది. 2-సీసాలు 1-50

కాలు ఆణి మందు

కాలలో రోమ్యులు అవతత ఈ విధ్యమైన మోషధమును ప్రతిరోజు పెన చదవగా తొని కచ్చినిలో ఆరేయొక్క మొలకను బలపటికి కనిపెట్టి చి స్వరపరచును. ముతల యొప్పటికిని కాలిలో అది పోవేరను. ఇది పాల్గొంటేగ నెప్పుడైనా. గొనుగ మోములు ప్రకారము పాపములు జన్మింపజేయుటకు నిలువదు. ఋద్ధి 1-కి 2-00

రోమ సంహారి పొడరు

తవామందు రోమరొగములైన నమందు వెంట్రుంబులను, పోగొట్టుబులను ఈ పొడరు, ముయోగించుచు కర్చి యెటుక్క అటాయించుటకే ముఖ్యముగా వెంట్రుకలు పీడి పోవును. రోమసంహారి పొడరు 4 సీసాలు రు. 2-00

వాసన ద్రవ్యములు

గుంటు 1-పిల్	మిరి నువ్వున గలది	ఋద్ధి 1-కి 2-00
గుంటు కాగ్రులు	డబ్బా 1-కి	1-50

నేత్రాంజనము

ఈ నైలము ప్రతిదినము ఉదయం కన్నుల తవయోగించిన యెడల కన్నునొప్పి తొట్టుచూపించుట నిరంతరము ముఖ్యగా నుండుట పిప్పిట్టుట కందపెరుగుట యెర్రగా ముండు కన్ను మంటలు మొదలైన వ్యాధులను హరించును. రు. 4-కి 2-00

తలనొప్పి మందు

4 సీసాలు రు. 2-00	12 సీసాలు రు. 5-00
మలవిసర్జన లేనట్లము డబ్బి 2-కి 2-00	జ్వరమాత్రలు ఋద్ధి 2-కి 2-00
ముఖవిరేచన మాత్రలు సీసా 1-కి 1-00	నేత్రాంజనము 4-కి 2-00

వస్తుగమనాపారాధము (గమనాపారాధము)

ఈ ప్రకారము తాళ ప్రాసాదమునందు, ఏదని (కీ-౦౧) దేవుం నమరాశి
అంతర్వస్తుతానామకారం దునియిరి, ఇది చాలా ప్రచారమునఁ బొందినది. ఈ ప్రకార
ములో మన వేదములో బ్రతికి గుర్తించుటకు ప్రతీతినియఁ జూపించి నున్నట్టి
వస్తువులకు లేదు లేదు విభిన్నముగ నున్నట్టియు, అటుల వచ్చిన దానివలన కమనాశి
నమరాశి లేనదియో ఎక్కడా విభిన్నము చేయవచ్చినది, ఇదివేరొక మూలకము
నూర్చియు, మనము భరించునట్టి అభరణములకు నూర్చియు, అభరణభరణములకు
వలన కలగినట్టి నమరాశి నూర్చియు ఘటము, దైవములనూర్చియు ఎక్కడి
తెలుగులో విభిన్నము చేయవచ్చినది, నిర్వచన భావనదారముల వాడుకలను పునః
వాడుకనామకము నూర్చియు, పాటల పెరుగున నయి మున్ను నమరాశిని నూర్చియు
నమరాశి నమరాశి తెలుగునామకము, అయినట్లు (కంభములతోగల వస్తువులకులను
తెలుగునట్టి భోగములకు మనలో నూర్చి వాడుక తెలుగు వాచ్చుములకు కంభ
కర్త ఎక్కడి నుండి వచ్చిందో వ్రాసియున్నాడు.

మూలకల నమరాశియను, తెలుగునట్టి కంభములకు అవలంబించు, వాడుక
ములకు, వేదములకు, నమరాశియను మూలకు లాటుల విభాగించి ప్రతిమానికము
విభాగించియున్నాడు, అటులే వస్తువుల నమరాశి, మేల మేల వస్తువులకు లేదు లేదు మేల
అలో వస్తువుల నమరాశి వస్తువులతో ఆ విభిన్నములతో విభిన్నములతో
వాడుక తెలుగు నమరాశియ, కంభ నమరాశియ నమరాశియ ప్రత్యేకముల
విభిన్నములను ప్రతియించు నుదాహరణ (కంభము, అందుకు వస్తువుల కంభం
లో నమరాశియను, ఎక్కడి తెలుగులో వస్తువుల తెలుగు వాచ్చుములతో వాడుక
ములకు క నమరాశి, వేదములకు కంభము కంభ.

సి. వి. కృష్ణాచార్య దీక్షా, వేదములకు తెలుగు తెలుగు. నిర్వచనములు.

